

اساسی جریدہ

د افغانستان د جمهوري دولت

اساسی قانون

قانون اساسی

Ketabton.com

دولت جمهوری افغانستان

لومړی مخه

پرله پسې لمبر (۳۶۰)

نېټه : دوشنبه ۱۳۵۶ کال دوری د میاشتی (۱۵)

دامتيازخاوند : د عدل وزارت
مسوول مدير : م . حسين (طغيان)
پته : د عدل وزارت - كابل - افغانستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د افغانستان د جمهوریت د رئیس بنسکدلی تو شیح رئیس جمهور افغانیستان

بنام خداوند بزرگ و به آرزوی سعادت مردم نجیب افغانستان من محمد داؤد اولین رئیس جمهور افغانستان به تاسی از وظیفه ئیکه نمایندگان نخستین لویه جرگه دولت جمهوری به استناد مصوبه تاریخی ۲۵ دلو ۱۳۵۵ هجری شمسی به اتفاق آراء بمن سپرده است این قانون اساسی را الیوم پنجشنبه ۵ حوت ۱۳۵۵ هجری شمسی در کابل مرکز افغانستان توشیح و انفاذ آنرا اعلام مینمایم .

محمد داؤد اولین رئیس جمهور
دولت جمهوری افغانستان
پنجم حوت ۱۳۵۵

دلوی خدای په نامه اودافغانستان دنجیبو خلکو دنیکمرغی په هیله زه محمد داؤد دافغانستان لومړنی جمهور رئیس دهغی وظیفی په اساس چه دجمهوری دولت د لومړنی لوی جرگی نمایندگانو ۱۳۵۵ هجری لمریز کال دسلواغی د میاشتی د پنځه ویشتمی نیټی د مصوبی په استناد درایو په اتفاق ماته را سپارلی دهن دپنجشنبی په ورځ د ۱۳۵۵ هجری لمریز کال د کب د میاشتی په پنځمه نیټه دافغانستان په مرکز کابل کښی دا اساسی قانون توشیح کوم او انفاذ ئی اعلاموم .

دافغانستان د جمهوری دولت
لومړنی جمهور رئیس محمد داؤد
۱۳۵۵ کال د کب پنځمه

رسمی جریده

سر یزه

دیباچه

له هغه ځایه څخه چه ملتونه او ټولنی دتاریخ په اوبږ دو کبسی تل دتحول او تکامل په حال کبسی دی. او له هغه ځایه چه دا واقعیت زمونږ په تاریخی ژوند کبسی دیو ملت او دبشری ټولنی دیو جز په بهیث بشکاره شوی دی ، له دی کبله: دیو داسی پتمن ژوند دتامینو لو دپاره چه دعدالت او کفایت په متینو بنسټونو ولاړوی او دنیکمرغی او هوسایی او اطمینان څخه ډک وی.

د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ دشپږ ریشتمی نیټی دملی، اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی او فرهنگی سپیڅلو ارمانونو دتامینولودپاره. دملی یو والی دورخ په ورځ زیاتیدونکی ټینگښت او پیاوړتیا تضامن او تساند او داجتماعی عدالت دتامینولو او زمونږ په ټولنه بانندی دحاکمو عینی او ذهنی شرایطو ملی فرهنگ او تاریخی واقعیتونو سره سم په مترقی او مثبت توگه دتضا دونو دمحو کولو دپاره، زمونږ دهیواد دخلکو پرتمیننی ما ضی او برمیال تاریخ ته دژوری درناوی او دهیواد دخپلواکی او ملی هویت دساتنی په لاره کبسی ددوی پرله پسې مبارزی او ددوی دتاریخی او انسانی رسالت دپرخای کولو دپاره .

جهت تامین آرمانهای مقدس ملی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲

جهت تقویه و استحکام روز افزون و حدت ملی، تضامن و تساند، تامین عدالت اجتماعی ، احساس تضاد ها به شیوه مثبت و مترقی مطابق به واقعیتهای تاریخ ، فرهنگ ملی و شرایط عینی و ذهنی حاکم بر جامعه ما بمنظور احترام عمیق به تاریخ باشکوه و گذشته پر عظمت مردم کشور ما، و مبارزات مستدام شان در راه حفظ هویت ملی واستقلال کشور و ایفای رسالت تاریخی و انسانی آنها، با ایمان به

رسمی جریده

خداوند بزرگ (جل جلاله) و پیروی از اساسات دین مقدس اسلام، و بالاخره جهت تحقق این همه مقاصد و غایه ها ما مردم افغانستان با درك شرایط و ایجابات عصر تصمیم گرفته ایم تا زندگی ملی خود را بر اساس آزادی، ترقی، حق، عدالت و صلح روی اصول برادری و برابری استقرار بخشیم، و فلسفه حیات و سرنوشت نسل های امروز و فردای کشور را مطابق به اهداف اساسی و اقتصادی انقلاب ملی و مترقی ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ افغانستان بنیان گذاری نمائیم.

با درك این حقایق، این وثیقه ملی را بحیث قانون اساسی دولت جمهوری جهت تامین سعادت، رفاه و ارتقای مادی و معنوی مردم نجیب افغانستان برای خود و رهنمایی نسل های آینده وضع نمودیم.

په لوی خدای (جل جلاله) باندی دایمان در لودلو او داسلام دسپیځلی دین داساسو نو په پیروی، او په پای کښی ددی ټولو هدفونو او مقصدونو دتحقق دپاره .

مونږ دافغانستان خلکو دعهصر دغوښتنو او شرایطو په درك کولو سره تصمیم نیولی دی چه خپل ملی ژوند دآزادی ترقی، حق، عدالت او سولې پر بنسټ دوزورگلوئی او سمسومی داصولو سره سم او دژوند فلسفه او دهیواد دنن اوسیا ورځی دنسلونو سر نوشت دافغانستان د۱۳۵۲ کال دچنگا بن دسپړ ویشتمی نیټی دملی او مترقی انقلاب داساسی او اقتصادی هدفونو پر بنا ټینگ کړو .

ددی حقایقو په درك کولو سره مو دغه ملی وثیقه د جمهوری دولت داساسی قانون په حیث دافغانستان دنجیبو خلکو دمادی او معنوی نیکمرغی هو ساینی او پرمخ تگ دپاره دخپل ځان او راتلو نکلونو دلار بنودنی دپاره وضع کړه .

فهرست

صفحه	
۱	لومړی فصل اساسی هدفونه
۳	دوهم فصل اقتصادي بنسټونه
۴	درېم فصل دولت
۶	څلورم فصل دخلکو حقونه او وجیبي
۱۴	پنځم فصل مالي جرگه
۲۰	شپږم فصل لوبه جرگه
۲۳	اووم فصل جمهور رئیس
۲۹	اتم فصل حکومت
۳۳	نهم فصل قضاء
۴۱	لسم فصل اضطرار
۴۲	یولسم فصل تعديل
۴۴	دولسم فصل انتقالي حکمونه
۴۸	ديارلسم فصل عمومي احکام

فهرست

صفحه

۱	فصل اول
	هدف های اساسی
۳	فصل دوم
	اساسات اقتصادی
۴	فصل سوم
	دولت
۶	فصل چهارم
	حقوق و واجبات مردم
۱۴	فصل پنجم
	ملی جرگه
۲۰	فصل ششم
	لویه جرگه
۲۳	فصل هفتم
	رئیس جمهور
۲۹	فصل هشتم
	حکومت
۳۳	فصل نهم
	قضای
۴۱	فصل دهم
	اضطرار
۴۳	فصل یازدهم
	تعدیل
۴۴	فصل دوازدهم
	احکام انتقالی
۴۸	فصل سیزدهم
	احکام عمومی

رسمی جریده

لمړی فصل

اساسی هدفونه

لمړی ماده

د خپلواکي ، ملي حاکمیت اود خاورې د تمامیت څخه دفاع کول .

دوهمه ماده

د قدرت اجراء کول دخلکو له خوا چه اکثریې بزگران ، کارگران ، منورین او ځوانان دی .

درېمه ماده

د فکر او عمل ترمنځ دیو والی ټینګښت دخلکو د پوره ونډې اخیستلو په تکل د هیواد د مادی او معنوی جوړښت او پراختیا دپاره .

څلورمه ماده

دیوی داسی دیموکراسی تامین چی په اجتماعی عدالت او دخلکو په ګټو ولاړه وی .

پنځمه ماده

د آزادی او انسانی کرامت درناوی او دهر رنگه کړاو او توپیر دمنځه وړل .

شپږمه ماده

د جمهوري نظام ورځ په ورځ زیاتیدونکی ټینګښت او پیاوړتوب .

اوومه ماده

د افغانستان دخلکو د اکثریت په ګټه ددی اساسی قانون دارزښتو نو

فصل اول

هدف های اساسی

ماده اول

دفاع از استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی .

ماده دوم

اجرای قدرت توسط مردم که اکثریت آنرا دهقانان، کارگران ، منورین و جوانان تشکیل میدهند .

ماده سوم

تحکیم اتحاد فکر و عمل بمنظور سهم گرفتن کامل مردم برای ساختمان و انکشاف مادی و معنوی کشور .

ماده چارم

تأمین دیموکراسی متکی بر عدالت اجتماعی و منافع مردم .

ماده پنجم

احترام به آزادی و کرامت انسانی و از بین بردن هرگونه تعذیب و تبعیض .

ماده ششم

استقرار و استحکام روز افزون نظام جمهوری .

ماده هفتم

ایجاد تحولات دوامدار ، عمیق و بنیادی اقتصادی و اجتماعی متکی بر

دستې جریده

او بنسټو نو سره سم د ژورو، بنيادی او پرله پسې اقتصادي او اجتماعي او بنسټونو منځ ته راوستل .
اکثریت مردم افغانستان .

اټمه ماده

د هر ډول استثمار نه مينځه وړل .

نېمه ماده

د کار د حق تضمینول .

لسمه ماده

د خلکو د خدمت د پاره په اجباري توگه د لمرنيو بنوونو تا مین او تعميم او د علمي او فني کارو د روزني او بشپړ تيا په منظور په وړيا ډول د ثانوي عمومي، مسلکي او عالي زده کړو پراختيا او پرمختيا.

يوولسمه ماده

د عامي روغتيا د بڼه والي او ساتني د پاره د وقايوي او معالجوي طب پراختيا .

دوولسمه ماده

د ملگرو ملتونو د منشور د اساسونو او د بشر د حقوقو د جهاني اعلاميې د رڼاوي او د عادلانه سولي ملاتړ .
په نتيجه کښي د يوي هوسا او پرمخ تللي ټولني جوړول چه د وروري ، سمسومي ، مرستي او دانساني گرامت د ساتني په بنسټ ولاړه وي .

ماده هشتم

از بين بردن استثمار بهر نو غ وشکلي که باشد .

ماده نهم

تضمين حق کار .

ماده دهم

تأمين و تعميم تعليمات ابتدا يي اجباري ، توسعه و رشد تعليمات ثانوي عمومي ، مسلکي و عالي به صورت مجاني بمنظور پرورش و اکمال کادر هاي علمي و فني جهت خدمت به مردم .

ماده يازدهم

بسط و توسعه طب وقايوي و معالجوي بمنظور حفظ و بهبود صحت عامه .

ماده دوازدهم

احترام به اساسات منشور ملل متحد ، اعلاميه جهاني حقوق بشر و پشتيباني از صلح عادلانه .
د رنهایت تشکیل يك جا معه مرفه و مترقي بر اساس برادري، برابري ، تعاون و حفظ گرامت انساني .

رسمی جریده

دوهم فصل

اقتصادی بنسټونه

دیارلسمه ماده

منابع لکه کانونه ، ځنکلونه او انرژي، لوی صنایع، مخابسات، د هوایی او ځمکنی ترانسپورت مهم تاسیسات ، بندرونه ، بیمی، بانکونه د خوراکي موادو د برابرولو مهم تاسیسات ، لرغونی او تاریخی آثار د قانون د حکمونو سره سم د ملت شتمنی ده او اداره یی په دولت پوری اړه لری .

څوارلسمه ماده

د زراعتی ملکیت لوره اندازه د ځمکو د اصلاحاتو د قانون له پلوه تثبیت او ټاکل کیری .

پنځلسمه ماده

ځانگړی ملکیتونه او تشبثات داستثمار دمنځه وړلو د اصل په ملاتړ د قانون په وسیله تنظیمیری .

شپاړسمه ماده

حکومت دلکښت او پید ایښت تعاونی شرکتونه او کوپراتیفونه دخلکو په گډون او دخلکو د اکثریت په گټه د قانون د حکمونو سره سم تشویقوی ، ملاتړ یی کوی او لار ښوونه ورته کوی .

فصل دوم

اساسات اقتصادی

ماده سیزدهم

منابع از قبیل معادن ، جنکلاتو انرژي ، صنایع بزرگ، مخابرات ، تاسیسات مهم ترانسپورت هوایی وزمینی، بنادر، بانک ها ، بیمه ها، تاسیسات مهم تهیه اوراق، آثار باستانی و تاریخی ، مطابق به احکام قانون جزء دارائی ملت و اداره آن متعلق به دولت است .

ماده چاردهم

حدنهایی ملکیت زراعتی توسط قانون اصلاحات ارضی تعیین و تثبیت میگردد .

ماده پانزدهم

ملکیت و تشبثات خصوصی متکی به اصل عدم استثمار توسط قانون تنظیم میشود .

ماده شانزدهم

کوپراتیف ها و شرکت های تعاونی تولید و مصرف با اشتراک مردم بمنظور تامین منافع اکثریت مردم مطابق با احکام قانون از طرف حکومت تشویق، حمایه و رهنمایی میشود .

اسمی جدیدہ

اوولسمه ماده

دمنخنیو ، وپرو او لاسی صنایعو په ساحه کی خانگری تشبثونه او پانگی اچول دقانون دحکمونوسره سم تشویق کیری، ملاتړ پی کیری او لارښوونه ورته کیری .

ماده هفدهم

سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی درساحه صنایع متوسط ، کوچک و دستی مطابق به احکام قانون تشویق ، حمایه و رهنمایی میشود .

اتلسمه ماده

دهیواد سو داگری دلار ښو دل شوی سو داگری په اساس چه خلکو داکثريت په گټو ولاړه ده دقانون دحکمونو سره سم تنظیمیری.

ماده هجدهم

تجارت کشور به اساس تجارت رهبری شده بروی منافع اکثریت مردم مطابق باحکام قانون تنظیم میشود .

نولسمه ماده

مالیه داجتماعی عدالت په بنسټ دقانون د حکمونو سره سمه اخیستل کیری .

ماده نوزدهم

مالیات بر اساس عدالت اجتماعی مطابق به احکام قانون اخذ میگردد.

دریم فصل

دولت

شلهمه ماده

افغانستان یوجمهوری، دیموکراتیک، خپلواک، یو موټی او نه بیلیدونکی دولت دی .

فصل سوم

دولت

ماده بیستم

افغانستان دولت جمهوري، دیموکراتیک، مستقل، واحد وغیر قابل تجزیه میباشد .

یو ویشتمه ماده

ملی حاکمیت په افغانستان کښی په خلکو پوزی اړه لری .

ماده بیست ویکم

حاکمیت ملی در افغانستان بمردم تعلق دارد . ملت افغانستان عبار تست از تمام افرادیکه تابعیت دولت

دافغانستان ملت ټول هغه افراد

رسمی جریده

افغانستان را مطابق باحکام قانون دارا باشند .

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمه افغان اطلاق میشود .

ماده بیست و دوم

دین افغانستان دین مقدس اسلام است .

آن افراد ملت که پیرو دین اسلام نیستند در اجرای مراسم مذهبی خود در داخل حدود دیکه قوانین مربوط به آداب و آسایش عامه تعیین میکند آزاد میباشند .

ماده بیست و سوم

از جمله زبان های افغانستان پشتو و دری زبان های رسمی میباشد .

ماده بیست و چهارم

بیرق افغانستان دارای رنگ های سیاه ، سرخ و سبز میباشد که بصورت افقی به اندازه های معین از بالا به پائین واقع شده و در قسمت چپ بالائی آن نشان ملی دولست نصب میباشد .

تعریف و اندازه بیرق و نشان ملی توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده بیست و پنجم

قوای مسلح دولت جمهوری افغانستان که بهد ف های انقلاب ملی وفادار و به منعمات ملی

دی چه دقانون له حکمونو سره سم دافغانستان ددولت تابعیت لری .

دافغانستان دملت دافرادو په هر یو فرد باندي دافغان د کلمی اطلاق کیری .

دوه ویشتمه ماده

دافغانستان دین داسلام مقدس دین دی .

دملت هغه کسان چه مسلما نان نه دی په هغو حدودو کبسی دننه چه دآدبو او عامی هوساینی په هکله یی قوانین ټاکي آزاد دی چه خپل مذهبی مراسم په خای کړی .

درویشتمه ماده

دافغانستان دژبو له جملی څخه پښتو او دری رسمی ژبی دی .

خلیر ویشتمه ماده

دافغانستان دبیرغ رنگ تور، سور او زرغون دی . چه دارنگونه په افقی ډول په ټاکل شوو اندازو له پورته مخ په ښکته واقع دی او دکیني خوا په پاسنی برخه کی یی ددولت ملی نښان لگیدلی دی . دبیرغ او ملی نښان تعریف او اندازه دقانون له خوا ښودل کیری .

پنځمه ویشتمه ماده

دافغانستان دجمهوری دولت وسله والی قواوی چه دملی انقلاب مدفونو ته وفا داری او پخپلو ملی

رسمی جدیدہ

عنعناتو ٲینگی ولای دی دخلکو دخدمت له پاره دحکومت داوامر و تابع دی . خود پابند می باشد در خدمت مردم تحت اوامر حکومت قرار دارد .

دافغانستان دقلمرو نه دفاع دوسله والو قواور په غاړه ده . او دافغانستان دقلمرو نه دفاع دوسله والو قواور دعالی شوری دلاری په ملی فعالیتونو کښی برخه اخلی .

ماده بیست و ششم

اداره افغانستان بر اصل مرکزیت مطابق با حکام قانون استوار است . مرکز افغانستان شهر کابل میباشد .

شپږ ویشتمه ماده

دافغانستان اداره دقانون دحکمونو سره سم دمرکزیت په اصل ولایه ده . دافغانستان مرکز د کابل ښار دی .

فصل چارم

حقوق ووجایب مردم

ماده بیست وهفتم

تمام مردم افغانستان اعم از زن و مرد بدون تبعیض و امتیاز در برابر قانون حقوق ووجایب مساوی دارند .

ماده بیست وهشتم

آزادی حق طبیعی انسان است مگر اینکه به آزادی و شرافت دیگران یا به منفعت و امنیت عامه و مصالح ملی صدمه یالطمه وارد کند . این حق توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده بیست ونهم

هر افغان که سن هژده سالگی

خلورم فصل

دخلکو حقونه او وجیبی

اوه ویشتمه ماده

دافغانستان ٲول خلك ښځی وی که نر بی له تبعیض او امتیاز دقانون په وړاندی یو شان حقونه او وجیبی لری .

اته ویشتمه ماده

آزادی دانسان طبیعی حق دی . پرتله له هغو حالاتو چه دنور و آزادی، شرافت یا عمومی ښیگر و امنیت او ملی مصالحتونو ته ٲکه یا زیان ورسوی . داحق دقانون له خوا ښودل کیږی .

نېه ویشتمه ماده

هر افغان چه د عمر اتلس کاله یی

رسمی جریده

پوره کپی وی دقانون دحکمونو سره سم درای ورکو لو حق لری .
را تکمیل کند مطابق باحکام قانون حق رای دادن را دارد .

دیرشمه ماده

ماده سی ام

دذمی برانت اصلی حالت دی .
ترخو پوری چه تورن دواکمنسی
محکمی له خوا په قطعی حکم سره په
جزا محکوم نشی بیگناه گنل کیږی .
هیڅ عمل بی دقانون له حکمه
جرم نه گنل کیږی . هیچاته جزا
نشی ورکول کیدی مگر دواکمنی
محکمی دحکمه سره سم .

برانت ذمه حالت اصلی است .
متمم تاوقتیکه به حکم قطعی
محکمه باصلاحیت محکوم علیه قرار
نگیرد بی گناه شناخته میشود .
هیچ عملی را نمیتوان جرم شمرد
مگر بموجب قانون .

هیچ کس را نمیتوان مجازات
نمود مگر بر طبق حکم محکمه
باصلاحیت .

هیچ کس را نمیتوان مجازات
نمود مگر مطابق به احکام قانونیکه
قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ
گردیده باشد .

هیچ کس را نمیتوان تعقیب
گرفتار یا توقیف نمود مگر مطابق
باحکام قانون .

یو دیرشمه ماده

ماده سی ویکم

جرم دهر چا خپل ځانې شی دی .
دتورن تعقیبول، نیول، توقیفول او
سزاورکول بل هیچاته نه ورغځیږی .
کړول او له انسانی کرامت نه
مخالفه سزا ټاکل ناروا دی .

جرم يك امر شخصی است .
تعقیب ، گرفتاری یا توقیف متمم
وتطبیق جزاء بر او به شخص دیگری
سرایت نمیکند .

تعذیب و تعیین جزائیکه مخالف
کرامت انسانی باشد جواز ندارد .

هر څوک حق لری چه دهغه تور
دلری کولو په غرض چه دقانون له
مخې پری لگول شوی وی دشان
ددفاع دپاره وکیل ونیسی .
هر شخص حق دارد برای دفع
اتهامیکه قانوناً علیه او وارد گردیده
وکیل مدافع تعیین کند .

دستجو جریله

دوه دیرشمه ماده

دچا پوره وړی کیدل دپور وړی دآزادی دسلبیدو یا کمیدو و سبب کیدای نه شی .

دپور ویستلو لاری، چاری دقانون له خوا بنودلی کیږی .

دری دیرشمه ماده

هر افغان حق لری چه دخپل هیواد سیمی هر ځای ته و لاری شی او هلته استوگنه غوره کړی پرتله له هغو ځایو څخه چه قانون منع کړی وی .

همدارنگه هر افغان حق لری چه دقانون دحکمو نوسره سم دافغانستان نه دباندی سفر وکړی او بیرته افغانستان ته راشی .

څلور دیرشمه ماده

هیڅ افغان په افغانستان کی دننه او یا دافغانستان نه دباندی په شپږلو محکو میدلی نه شی .

هیڅوک په یوه ځای کښی له میشته کیدلو او یاد هغه ځای نه پیل ځای ته لیدل ویدلو څخه منع کیدای نشی مگر په داسی حالاتو کښی چه قانون دامنیت او عامه گټو دتأمین په منظور اجازه وړکړی وی .

هیڅ افغان دیو جرم په تور بهرنی دولت ته سپارل کیدای نشی . دولت خارجی سپرده نمیشود .

ماده سی و دووم

مدیون بودن شخص در برابر شخص دیگر موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی شده نمیتواند .

طرز ووسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده سی و سوم

هر افغان حق دارد در هر نقطه از ساحه کشور خود سفر نماید و مسکن اختیار کند مگر در مناطقیکه قانون ممنوع قرار داده است .

همچنین هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون بخارج سفر نماید و بوطن عودت کند .

ماده سی و چارم

هیچ افغان به تبعید در داخل و یا خارج افغانستان محکوم نشده نمیتواند .

هیچ شخص به منع اقامت در محل معین یا انتقال از آن محکوم شده نمیتواند مگر در حالاتیکه قانون بمنظور تأمین امنیت و منافع عامه اجازه داده باشد .

هیچ افغان بعلت اتهام جرم به دولت خارجی سپرده نمیشود .

رسمی جدید

پنجه دیرشمه ماده

دهرچا کور دبلوسی نه په امن دی هیخوک حتی دولت هم داوسیدونکی داجازی یادوی واکمنی محکمی له حکمه پرته اوبی دهغو حالاتو اولارو چارو چه په قانون کنبی خرگندی بنودل شویدی دچا کورته ننوتلی او هغه لتهولی نشی .

دمشهود جرم په وخت کی مسؤل مامور دیو چا کور ته بی دهغه داجازی یا دمحمکی دمخکینی اجازی خخه په خپل مسؤلینت ننوتلی شی او هغه لتهولی شی، خو دغه مامور پدی مکلف دی چه دننوتلو ، او لتهولونه وروسته دقانون دخوا په بنودل شوی مودی کی دننه دمحمکی حکم ترلاسه کړی .

شپږ دیرشمه ماده

ملکیت دبلو سی نه په امن دی دهیچا ملکیت دقانون د حکم اودیوی واکمنی محکمی د فیصلی نه پرته مصا دره گیدلای نشی دخصوصی ملکیت استملاک یوازی دعمومی شپگرو دپاره دعادلانه عوض په بدل کنبی دقانون د حکمونو سره سم جواز لری .

هیخوک دملکیت له لاس ته راوړلو او تصرف خخه منع کیدای نه شی مگر دقانون په پولو کی .

ماده سی وپنجم

مسکن شخص از تعرض مصنون است . هیچ شخص بشمول دولت نمیتواند بدون اجازه ساکن یا حکم محکمه باصلاحیت و بغیر از حالات و طرزیکه در قانون تصریح شده به مسکن کسی داخل شود یا آنرا تفتیش کند .

در مورد جرم مشهود ما مامور مسؤل میتواند به مسکن شخص بدون اجازه او یا اجازه قبلی محکمه به مسئولیت خود داخل شود و یا آنرا تفتیش کند .

مامور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش در خلال مدتیکه قانون تعیین میکند حکم محکمه را حاصل نماید .

ماده سی وششم

ملکیت از تعرض مصنون است . ملکیت هیچ شخص بدون حکم قانون و فیصله محکمه با صلاحیت مصادره نمیشود .

استملاک ملکیت خصوصاً تنها به مقصد تأمین منافع عامه در بدل تعویض عادلانه بموجب قانون مجاز میباشد .

هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمیشود مگر در حدود قانون .

رسمی جلد پنجم

طرز استعمال ملکیت بمنظور
تأمین منافع عامه توسط قانون تنظیم
ورهنمائی میشود .

ماده سی و هفتم

آزادی و محرریت مختصا برات
اشخاص چه بصورت مکتوب و چه
بوسیله تيلفون و تلگراف و یا
وسایل دیگر باشد از تعرض
مصنون است .

دولت حق تفتیش مختصا برات
اشخاص را ندارد مگر بموجب حکم
قانون .

در حالات عاجل که در قانون
تعریف میگردد مامور مسئول میتواند
بدون اجازه قبلی محکمه به مسئولیت
خود به تفتیش مختصا برات اقدام کند.
مامور مکلف است بعد از اجرای
تفتیش در خلال مدتی که قانون تعیین
میکند حکم محکمه را حاصل نماید.

ماده سی و هشتم

آزادی فکر و بیان از تعرض
مصنون است .

هر افغان حق دارد فکر خود را
بوسیله گفتار، نوشته، تصویر یا
امثال آن مطابق به احکام قانون اظهار
کند .

اجازه و امتیاز تا سیس مطابق و
نشر مطبوعات تنها بمناسبت

دملکیت داستعمال لاری چاری
دعامو بنیگرو دپاره دقانون دپلوه
تنظیم او بنودل کیری .

اوه دیرشمه ماده

دهرچا دمخابری آزادی اوبتوالی
په لیک سره وی که په تيلفون که په
تيلگراف او یا په کومه بله وسیله
دبلوسی نه په امن دی .

دولت دچا دمخابری دپلتنی حق
نلری مگر دقانون دحکمونوسره سم.
په سملاسی حالاتو کبسی چه قانون
بنودلی دی مسئول ما مور بی لدی
چه لومړی له محکمی څخه اجازه
واخلی په خپل مسئولیت سره کولی
شی چه مخابری وپلتنی .

دغه مامور پدی مکلف دی چه
دپلتنی څخه وروسته په هغه موده
کبسی چه قانون بنودلی ده دمحمی
حکم تر لاسه کړی .

اته دیرشمه ماده

د فکر او بیان آزادی دبلوسی نه
په امن ده .

هر افغان حق لری چه دقانون
دحکمونو سره سم په وینا، لیکنه ،
تصویر او یا داسی نورو وسیلونوسره
خپل فکر خرگند کړی .

دچا پخانو دتاسیس اود
مطبوعاتو دخپرو لو اجازه او امتیاز

رسمی خبریه

افغانستان مطابق باحکام قانون داده میشود .

تاسیس مطابع بزرگ و تاسیس و تدویر دستگاه عامه فرستنده رادیو و تلویزیون مختص بدولت است .

ماده سی و نهم

اتباع افغانستان حق دارند برای تامین مقاصد جایز و صلح آمیز بدون حمل سلاح مطابق باحکام قانون اجتماع نمایند .

ماده چهل

برای انعکاس خواسته های اجتماعی و تربیت سیاسی مردم افغانستان تازمانیکه این آر زو بر آورده گردد و به رشد طبیعی خود برسد سیستم يك حزبی در کشور بر هبری حزب انقلاب ملی که بانی و پیشا هنگ انقلاب مردمی و مترقی ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ مردم افغانستان است بر قرار خواهدبود.

ماده چهل و یکم

کار حق ، شرف و فریضه هر افغانیست که قدرت اجرای آنرا داشته باشد .

هدف عمده قوانینیکه برای تنظیم کار وضع میگردد رسیدن بمرحله

دقانون دحکمونو سره سم یوازی دافغانستان اتباعو ته ور گول گیری . دلویو چاپخانو ، درا دیسو او تلویزیون ، دعامو خپرونکو کار - خپو تاسیس او چلول یوازی په دولت پوری اړه لری .

نېه دیرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لری چه دروا او سوله ناكو مقصدونو دپوره كولو دپاره دقانون دحکمونوسره سم یو وسلې ټولنه وکاندی .

خلوینښته ماده

دافغانستان دخلکو دسیاسی روزنی او اجتماعی غوښتنو د خړکندولو په منظور تر هغه وخته چه دا آرزو ترسره کیری اوطبیعی ودی ته رسیری په هیواد کی دملی انقلاب دگونډ په لار بنوونه کوم چه دافغانستان دخلکو د ۱۳۵۲ کال دجنگاښ دشپږ ویشتمی نیټی دمترقی او ولسی انقلاب بنسټ ایښو دونکی او مخکښی گوند دی یوازی یوگوندیز سیستم ټینگ وی .

یو څلوینښته ماده

کار دهر افغان چه دکولو وسیبی ولری حق ، شرف ا ودغاړی فرض دی .

دکار دتنظیم دپاره چه کوم قوانین جوړیږی دهغوی لوی هدف یوی

رسمی جریده

ایست که در آن حقوق و منافع تمام زحمتکشان ، دهقانان ، کارگران و اصناف حمایت شود ، شرایط مساعد کار فراهم گردد ، روابط بین کارگر و کار فرما بصورت عادلانه و مترقی تنظیم گردد .

انتخاب شغل و حرفه در داخل شرایطی که قانون تعیین مینماید آزاد میباشد .

ماده چهل و دوم

اتباع افغانستان به اساس اهلیت و بموجب احکام قانون بخدمت دولت پذیرفته میشوند .

ماده چهل و سوم

تحمیل کار اجباری اگر چه برای دولت باشد جواز ندارد .

تحریم کار اجباری مانع تطبیق قوانینی نمیشود که بمنظور تنظیم فعالیت دسته جمعی برای تامین منافع عامه وضع میگردد .

ماده چهل و چهارم

هر افغان مکلف است بدو لست مالیه و محصول تادیه کند .

هیچ محصول و مالیه بدون حکم قانون وضع نمیشود .

اندازه مالیه و محصول و طسرز

داسی مرحلهی ته رسیدل دی چه په هغی کی دټولو زیار کښانو ، کروند گرو ، کاریگرو ، او اصنافو حقونه او ښیگری و ساتلی شی دکار مناسب حالات را پیدا شی او دکاریگرو او کار فرمایانو تر مینځ روابط پسه عادلانه او پرمخ تللی ډول تنظیم شی .

دکسب او کار غوره کول په هغو شرایطو کښی دننه چه قانون ټاکلی دی آزاد دی .

دوه څلویښتمه ماده

دافغانستان اتباع داهلیت له مخی اودقانون دحکمونو سره سم د دولت دخدمت دپاره منل کیږی .

دری څلویښتمه ماده

بیکار له دولت لپاره هم و ی ناروا دی .

دبیکار بندیز دهقوقوانینو دعملی کولو په لاره کښی چه دعمومی ښیگرو په نیت دیو شایي کسار دسمنبت دپاره جوړیږی کوم خنډونه راپورته کوی .

څلور څلویښتمه ماده

هر افغان مکلف دی چه دو لست ته مالیه او محصول ورکړی .

هیڅ راز مالیه او محصول بسی دقانون له حکمه نشی ترل کیدای .
دمالیی او محصول اندازه اودهغو دور کولو لاری چاری یی داجتماعی

رسمی جدید

عدالت سره سم دقانون له خوا
ښودلی کیری .

دا حکم په خارجي اشخاصو باندی
هم چلیبری .

پنځه څلویښتمه ماده

دهیواد څخه دفاع دافغانستان
دټولو اتباعو سپیڅلی وظیفه ده .

دافغانستان ټول اتباع دقانون
دحکمونو سره سم عسکری خدمت په
کولو مکلف دی .

شپږ څلویښتمه ماده

داساسی قانون له حکمو نو
سره سم چلیدل، دجمهوری نظام
او د۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نیتی
دانقلاب دهدفونو سره وفا داری ،
دجمهور رئیس در ناری کول ،قوانینو
ته غاړه اینبودل عسومی نظم او امن
ته پاملرنه ، دهیواددښیگریو ساتل
او په ملی ژوند کښی گډون کول
دافغانستان دټولو خلکو وظیفه ده .

اووه څلویښتمه ماده

هیڅوک نه شی کولی چه ددی
اساسی قانون دمندرجه حقونو او
آزادیو څخه په استفادی سره ملی
خپلواکی ، دخاوری تمایت ، ملی
وحدت او هغو غوښتنو ته چه دخلکو
داکثریت په ښیگریو ولاړی وی او یا
د۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نیتی
دانقلاب نورو هدفونو ته ډکه او
زیان ورسوی .

تادیه آن بارعایت عدالت اجتماعی
توسط قانون تعیین میگردد .

این حکم در مورد اشخاص خارجی
نیز تطبیق میشود .

ماده چهل و پنجم

دفاع از وطن وظیفه مقدس تمام
اتباع افغانستان است .

کافه اتباع افغانستان به اجرای
خدمت زیر بیرق مطابق باحکام
قانون مکلف میباشند .

ماده چهل و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی ،
وفا داری به اهداف انقلاب ۲۶
سرطان ۱۳۵۲ ونظام جمهوری ،
احترام به رئیس جمهور ، اطاعت به
قوانین ، رعایت نظم وامن عامه ،
صیانت منافع وطن و اشتراک در
حیات ملی وظیفه تمام مردم افغانستان
است .

ماده چهل و هفتم

هیچ کس نمیتواند با استفاده از
حقوق و آزادی های مندرج این
قانون اساسی به استقلال ملی ،
تمامیت ارضی ، وحدت ملی و به
خواسته های منافع اکثریت مردم
و یا به هدف های انقلاب ۲۶ سرطان
۱۳۵۲ صدمه وارد کند .

رسمی جریده

پنجم فصل

ملی جرگه

اته څلویښتمه ماده

ملی جرگه دافغانستان دخلکو دارادی څرگندو په ده او دټول ملت څخه نمایندگی کوی .

نهمه څلویښتمه ماده

دملی جرگی غړی چه پنځوس په سلو کی پی کروند گر او کاریگر تشکیلوی دگوند له پلوه پیشنهاد او دآزادو ، عامو یتو او سماسمو انتخاباتو دلاری دقانون د حکمو نو سره سم دیوی څلور کلنی مودی دپاره دخلکو له خوا غوره کیږی .

ددی مقصد دپاره افغانستان په انتخابی ونهونو ویشل کیږی .
دونهونو شمیر او سیمه دقانون له مخه ټاکل کیږی .

پنځوسمه ماده

دملی جرگی دو کیلا نو دغوره کیدو لاری چاری، شرطونه ، او ددوی وظیفی به دقانون دحکمونو سره سمی تنظیمیږی .

دیو وکیل دانتخاب په قانونی والی باندی داعتراض او دده دغړیتوب دوئیقی کره کتنه دملی جرگی دداخلی وظایفو داصولو سره سم تر اجراء باندی نیوله کیږی .

فصل پنجم

ملی جرگه

ماده چهل و هشتم

ملی جرگه افغانستان مظهر اراده مردم آنست واز قاطبه ملت نمایندگی میکند .

ماده چهل ونهم

اعضای ملی جرگه که پنجـااه فیصد آنرا دهقانان و کارگران تشکیل میدهد از جانب حزب پیشنهاد واز طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم مطابق باحکام قانون برای مدت چهار سال از طرف مردم انتخاب میشوند .

باین منظور افغانستان به حوزه های انتخاباتی تقسیم میگردد .
تعداد و ساحه حوزه ها توسط قانون تعیین میشود .

ماده پنجاهم

طرز و شرایط انتخاب وکلای ملی جرگه ووظایف شان مطابق باحکام قانون تنظیم میگردد .

طرز تدقیق و ټایق و رسیدگی به اعتراض بر قانونی بودن انتخاب یک وکیل مطابق به اصول و وظایف داخلی ملی جرگه صورت میگیرد .

دستور

یو پنځوسمه ماده

دوکیل څخه دو کالت دامتیاژ سلبول دملی جرگی دغړو د ری برخو څخه ددوړ برخو په موافقی سره کیدی شی .

دوه پنځوسمه ماده

دانتخاب کوو نکو شر طونسه دانتخاباتو پهقانون کبسی نبود کیږی

هغه څوک چه دملی جرگی دغړیتوب دپاره غوره کیږی په کا ردی چه دانتخاب کوو نکو په شرطو نسو سربریره دغه صفتونه هم ولری :

۱- باید دملی جرگی په غړیتوب باندی دغوره کیدونه لمړی تی اړتر لږه لس کاله پخوا دافغانستان ددولت تابعیت حاصل کړی وی .

۲- دمحکمی له خوا دسیا سی حقونو څخه په محرومی محکوم شوی نه وی .

۳- دانتخاب په وخت کبسی یی دخپل عمر پنځه ویشتم کال پوره کړی وی .

دری پنځوسمه ماده

دملی جرگی هر یو غړی حق لری چه دجرگی دننه دهغه موضوع په باب چه خبری پری روانی وی خپله نظریه دداخلی وظایفو په اصولو، برابره څرگنده کړی .

ماده پنجاه ویکم

سلب امتیاز و کالت از وکیل تنها به موافقه دو نلت اعضای ملی جرگه صورت میگیرد .

ماده پنجاه ودوم

شرایط انتخاب کنندگان درقانون انتخابا ت تعیین میگردد .

شخصیکه به عضویت ملی جرگه انتخاب میشود باید علاوه بر تکمیل شرایط انتخاب کنندگان وا جسد اوصاف آتی باشد:

۱- اقلاده سال قبل ازتاریخ انتخاب تابعیت دو لت افغانستان را کسب کرده باشد .

۲- از طرف محکمه به حر مان از حقوق سیاسی محکوم نشده باشد .

۳- سن بیست وپنج سالگی را د رموقع انتخاب تکمیل کرده باشد .

ماده پنجاه وسوم

هر عضو ملی جرگه حق دارد چه داخل جرگه در موضوع موردمباحثه نظریه خود را مطابق به اصول وظایف داخلی اظهار نماید .

رسمی جریدہ

خلور پنخوسمه ماده

دملی جرگی هیخ یو غری دهفی نظریی له کبله چه دخیلی وظیفی دپر خای کولو په وخت کی بی بنکاره کوی دعدلی تعقیب لاندی نه راخی .
 که چیری دملی جرگی په یو غری بانندی تور پوری شسی نو مسئول مامور ددغی پینسی خبر ملی جرگی ته ور کوی از بس له هغه چه دجرگی غری په اکثریت سره اجازه ورکاندی تورن دعدلی تعقیب لاندی راخی .

دخرگند جرم په باب مسئول مامور کولی شی چه تورن بی دجرگی داجازی نه دعدلی تعقیب لاندی راوپی از ویی نیسی .

که چیری عدلی تعقیب دقا نون له مخی دتوقیف غوښتنه کوله نو مسئول مامور مکلف دی چه سملاسی جرگی ته خبر ورکړی .
 که چیری تور په داسی وخت کی پینس شوی وی چه جرگه تعطیل وی نو دتوقیف خبر دجرگی اداری هیات ته ور کول کیږی .

اداری هیات مکلف دی چه ملی جرگه دراتلونکی اجلاس په لمړی غونډه کبسی دموضوع خخه خبرکړی .

پنخه پنخوسمه ماده

حکومت کولی شی چه دملی جرگی په غونډو کی گهون وکړی .

ماده پنجاه وچارم

هیچ عضو ملی جرگه بعلت رأی یا نظریه ایکه هنگام اجرای و طیفه ابراز میدارد مورد تعقیب عدلی قرار نمیگیرد .

هرگاه يك عضو ملی جرگه بجرمی متهم شود ما مور مسؤل از موضوع به ملی جرگه اطلاع میدهد و بعد ازآنکه جرگه مذکور باکثریت آراء اجازه بدهد متهم تحت تعقیب عدلی قرار میگیرد .

در موارد جرم مشهود مامور مسئول میتواند متهم را بدون اجازه جرگه تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید .

هر گاه تعقیب عدلی قانسونا توقیف را ایجاب کند مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع جرگه ودر هنگام تعطیل به اطلاع هیات اداری جرگه برساند .
 هیات اداری مکلف است موضوع را به اطلاع اولین جلسه ملی جرگه که بعد از تعطیل صورت میگیرد برساند .

ماده پنجاه وپنجم

حکومت میتواند در جلسات ملی جرگه اشتراك ورزد .

رسمی جدید

جرگه می تواند حضور اعضای حکومت را در جلسه مطالبه و از آنها استیضاح نماید .

مباحثات جلسات ملی جرگه علنی میباشد مگر اینکه رئیس جمهور سری بودن جلسه را اعلام بدارد .

همچنان رئیس ملی جرگه ، هر عضو حکومت و یا اقلا ده نفر از

اعضای ملی جرگه می توانند سری بودن آنرا در خواست نمایند و جرگه

این درخواست را بپذیرد .

هیچ کس نمی تواند عتفاً به مقر

ملی جرگه داخل شود ، متخلفین

مطابق با حکام قانون مجازات میشوند .

ماده پنجاه و ششم

جز در مواردیکه حکم آن صریحاً

در این قانون اساسی ذکر گردیده

تصمیم ملی جرگه با اکثریت آرای

اعضای حاضر اتخاذ میگردد .

ماده پنجاه و هفتم

ملی جرگه در هر سال يك اجلاس

عادی برای مدت چهار ماه مسلسل

که بتاریخ اول قوس آغاز میشود

دایر میکند .

ماده پنجاه و هشتم

ملی جرگه در آغاز دوره تقنینیه

از بین اعضای خود یک نفر را بحیث

رئیس انتخاب میکند .

ملی جرگه کولی شمی چه د حکومت

غری خیلی غونلهی ته و غواری او د

هغوی نه خرگندتیا و غواری .

په غونلهی کی به دملی جرگسی

مباحثی بنکاره وی مگر کله چسه

جمهور رئیس دغونلهی پتوالی اعلام

کری همدارنگه کله چه دملی جرگی

مشر او یا د حکومت هر غری او یا بز

تر ابره دملی جرگی لس تنه غری دا

غوبنتنه و کری چه جرگه دی پته

وشی او جرگه دا غوبنتنه و منی .

هیخوک په سر زو ری سره دملی

جرگی دیره خای ته ننو تلای نشی

او که خوک ددی حکم نه مخالفت

و کری دقانون د حکمونو له مخه به

سزا ورکول کیبری .

شپن پنخوسمه ماده

بی له هغو حالاتو چه حکم بی پندی

اساسی قانون کی په صراحت نبودل

شوی دی دملی جرگی فیصله

د حاضر و غرو درایو په اکثریت

کیبری .

اوه پنخوسمه ماده

ملی جرگه په هر کال کی خلور

میاشتی پر له پسی عادی غونله چه

دلیندی په اوله نیته پیل کیبری

دایروی .

اته پنخوسمه ماده

ملی جرگه د تقنینی دو ری په

اول وخت کی دخپلو غرو له منځه

یوکس دمشر په توگه غوره کوی .

رسمی جرگه

جرگه از بین اعضای خود دو نفر رابحیث نایب اول و دوم رئیس و دو نفر دیگر را بحیث منشی و نایب منشی در آغاز اجلاس سالانه برای مدت يك سال انتخاب میکند .

اشخاص فوق هیأت اداری ملی جرگه را تشکیل میدهند و در ظرف مدت اعظمی پانزده روز از آغاز اجلاس باید انتخاب گردند .

ماده پنجاه ونهم

ملی جرگه برای مطالعه دقیق و مفصل موضوعات مورد بحث بر طبق احکام اصول و ظایف داخلی، انجمن ها تعیین میکند .

ماده شصتم

ملی جرگه اصول و ظایف داخلی خود را وضع مینماید .

ماده شصت و یکم

برای اعضای ملی جرگه معاش مناسب مطابق باحکام قانون تعیین میگردد .

ماده شصت و دوم

ملی جرگه برای تنظیم امور حیاتی افغانستان مطابق باحکام این قانون اساسی بر مسوده قوانینی که از طرف حکومت وقوه قضائیه پیشنهاد میگردد بعد از مطالعه وغور تصمیم لازم اتخاذ مینماید .

جرگه دخپلو وغرو له منځه دوه تنه دلو مری نایب او دوعم نایب په حیث اودوه تنه نور دمنشی اودمنشی د نایب په حیث دکلنی غونډی په اول سرکی دیو کال دپاره غوره کوی .

دغه پورتنی کسان ، دجرگی اداری هیأت تشکیلوی او په اعظمی ډول دغونډی دپیل کیدو نه وروسته دپتخلس ورځو په موده کی غوره کیری .

نېه پنځوسمه ماده

ملی جرگه دبحث لاندی موضوعاتو باندی دکره او پراخی کتنی دپاره دداخلی وظیفو داصولو دحکمو نو سره سمی جرگه کی جوړوی .

شپیتمه ماده

ملی جرگه دخپلو داخلی وظایفو اصول جوړوی .

یو شپیتمه ماده

دملی جرگی دغرو دپاره دقانون دحکم سره سم مناسب معاش ټاکل کیری .

دوه شپیتمه ماده

ملی جرگه دافغانستان دحیاتی چارو دسمون دپاره ددی اساسی قانون په حکمونو برابر دقوانینو په اغو مسودو باندی چه دحکومت اویا قضائیه قوی له خوا ورته پیشنهاد شوی وی وروسته دمطالعی اوغورنه لازم تصمیم نیسی .

رسمی جریده

به بودجی باندی تصمیم نیول ، اتخاذ تصمیم بر بودجه ، تصدیق
 دبین الدول معاهدو تصدیقو ل ، معاهدات بین الدول ، فرستادن
 خارج ته دافغانستان د جمهوری دولت دوسله والو قواؤ دپولگو لیرل
 دملی جرگی په واک کښی دی . قطعات قوای مسلح دولت جمهوری
 افغانستان به خارج از صلاحیت های ملی جرگه میباشد .

دملی جرگی د تعطیل یا انحلال په د رهنګام تعطیل یا انحلال ملی
 وخت کښی حکومت کولی شی د جرگه حکومت میتواند برای تنظیم
 دعاجلو چارو دسمون دپاره تقنینی امور عاجل فرامین تقنینی تسوید
 فرمانونه تسوید او ترتیب کړی ، وترتیب کند ، این فرامین بعد از
 دفرمانونه د جمهوری رئیس دینکللو توشیح واعلام رئیس جمهور نافذ
 او اعلامولو څخه وروسته نافذګڼل میګردد . او اعلای مولو څخه وروسته نافذګڼل
 کیری .

دغه فرما نو نه دملی جرگی د لومړنی غونډی له نیټی نه
 تر دیر شو ورځو پوری ملی جرگی تر دیر شو ورځو پوری ملی جرگی
 ته دتصمیم نیولو دپاره وړاندی کیری .

دری شپیتمه ماده

قانون هفی مصوبی ته وایی چه ملی جرگی منلی او جمهور د رئیس
 بنکللی وی .

ماده شصت و سوم

قانون عبارتست از مصوبه ملی جرگه که به توشیح رئیس جمهور
 رسیده باشد .

څلور څلویښتمه ماده

هیچ قانون نشی کولی چه داسلام دسپیکلی دین اساسونو ، جمهوری
 نظام او نورو هغو ارزښتونو څخه مناقض وی چه پدی اساسی قانون
 کښی راغلی دی .

ماده شصت و چارم

هیچ قانون نمیتواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام ، نظام
 جمهوری و دیگر ارزش های مندرج این قانون اساسی باشد .

رسمی جرگه

شپږم فصل

لویه جرگه

پنځه شپږمه ماده

په افغانستان کېنې لویه جرگه د افغانستان دخلکو دستر قدرت ، واک ، او ازادی ښکارندو په ده .

لویه جرگه ددی لاندی کسانو څخه جوړه ده :

- دملی جرگی غړی .
- دگوند دمرکزی شوری غړی .
- دحکومت اووسله والو قواو او دعالی شوری غړی .
- دستری محکمی غړی .

- دهر ولایت دپنځونوڅخه تر اتونو پوری نمایندگان .

- دیرش تنه غړی چه دفرمان په وسیله د جمهور رئیس له خواټاکل کیږی .

شپږ شپږمه ماده

لویه جرگه ددی اساسی قانون د حکمونو سره سم په جمهوری فرمان دایریری .

جمهور رئیس دلویی جرگی رئیس دی .

دجمهور رئیس دمړینی یا استعفی په صورت کېنې لویه جرگه دمړینی یا استعفا دورخی له تاریخ نه په

فصل ششم

لویه جرگه

ماده شصت وپنځم

د افغانستان لویه جرگه عالیترین مظهر قدرت و اراده مردم آنتست .

لویه جرگه مرکب است از :

- اعضای ملی جرگه .
- اعضای شورای مرکزی حزب .
- اعضای حکومت و شورایعالی قوای مسلح .
- اعضای ستره محکمه .

- پنج الی هشت نفر نماینده از هر ولایت .

- سی نفر اعضاء که بوسیله فرمان از طرف رئیس جمهور تعیین میشود .

ماده شصت و ششم

لویه جرگه مطابق به احکام این قانون اساسی توسط فرمان رئیس جمهور دایر میشود .

رئیس جمهور، رئیس لویه جرگه میباشد .

در صورت وفات یا استعفا ی رئیس جمهور در خلال مدت بیست روز از تاریخ وفات یا استعفاء

رسمی جریده

لویه جرگه از طرف مقام ریاست
جمهوری دایر میگردد .

ماده شصت و هفتم

لویه جرگه در حالات آتی تحت
ریاست رئیس جمهور ویا نایب
رئیس لویه جرگه دایر میگردد :

- ۱- تعدیل قانون اساسی .
- ۲- انتخاب و قبول استعفای رئیس
جمهور .
- ۳- تصویب اعلان حرب و
متارکه .

۴- هر واقعه مهمی که تصویب
لویه جرگه را ایجاب کند .

ماده شصت و هشتم

در هنگام دایر بودن لویه جرگه
حکم ماده پنجاه و چارم این قانون
اساسی در مورد اعضای آن تطبیق
میگردد .

ماده شصت و نهم

مباحثات لویه جرگه علنی میباشد
مگر اینکه بیش از دو ثلث اعضای
حکومت ویا شورای مرکزی حزب
ویاسی نفر از اعضاء سری بودن
آنها در خواست نمایند و لویه جرگه
این درخواست را بپذیرد .

ماده هفتادم

لویه جرگه بعد از افتتاح در اولین
جلسه خود نایب رئیس و دو نفر

شلو ورخو کنبی دننه د جمهوری
ریاست دمقام له خوا دایریری .

اوه شپیتمه ماده

لویه جرگه دلاندى مقصدونو او
حالاتو دپاره د جمهور رئیس او یا
دلویی جرگی دنائب رئیس په مشری
دایریری :

- ۱ - داساسی قانون تعدیل .
- ۲ - د جمهور رئیس انتخاب بول
اویا دهغه داستعفی منل .
- ۳ - دجنگ او اوربند داعلان
تصویبول .

۴ - دبلې هرې مهمې پېښې په
مقصد چه دلویی جرگی دتصویب
غوښتنه وکړی .

اته شپیتمه ماده

په داسی حالت کنبی چه لویه
جرگه دایره وی دهغی دغرو په هکله
ددی اساسی قانون دخلور پنخوسمی
مادی حکم عملی کیری .

په شپیتمه ماده

دلویی جرگی مباحثی به ښکاره
وی مگر کله چه دحکومت ددووبرخو
له زیات غړی یا دگوند مرکزی
شوری او یا دجرگی دیرش تنه غړی
دواړی چه غونډه دی پته وی اولویه
جرگه دا غوښتنه ومني .

اویاومه ماده

لویه جرگه دپرانستلو وروسته
په لومړنی غونډه کنبی دخپلو غړولو

رسمی جدید

منشی را از بین اعضای خود به اکثریت آراء اعضاء انتخاب میکند.

ماده هفتاد و یکم

جز در مواردیکه احکام آن صریحاً در این قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم لویه جرگه به اکثریت آراء اعضاء حاضر اتخاذ میگردد .

ماده هفتاد و دوم

با رعایت احکام این قانون اساسی طرز العمل لویه جرگه توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده هفتاد و سوم

لویه جرگه دارای صلاحیت هائی میباشد که در این قانون اساسی تعیین گردیده است .

ماده هفتاد و چهارم

در حالات انحلال ملی جرگه اعضاء آن حیثیت خود را بصفت اعضاء لویه جرگه تا دایر شدن ملی جرگه جدید حفظ میکنند .

در حالت دایر بودن اجلاس لویه جرگه همه اعضاء آن بدون در نظر داشت مقام، رتبه ووظیفه حق مساوی دارند .

مینخواه یو تن در رئیس دنائب په توگه او دوه تنه دمنشیانو په توگه دخپلو غړو درایو په اکثریت سره غوره کوی.

یو اويا و مه ماده

پرته له هغو حالاتو څخه چه احکام یی پدی اساسی قانون کښی په څرگند ټول راغلی دی دلویی جرگی تصمیم دهغی دحاضرو غړو پسه اکثریت سره نیول کیږی .

دوه اويا و مه ماده

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم د لویی جرگی ټک لا ره دقانون له خوا بنودل کیږی .

دری اويا و مه ماده

لویه جرگه هغه واکونه لری چه پدی اساسی قانون کښی ټاکل شوی دی .

څلور اويا و مه ماده

دملی جرگی دپنګیدو په حالت کښی دهغی غړی دلویی جرگی دغړو په توگه خپل حیثیت دنوی ملی جرگی تر دایریدو پوری ساتی .

په داسی حالت کښی چه دنویی جرگی غونډی روانی وی دهغی ټول غړی پرته لدی چه مقام، رتبه ، او وظیفه یی په نظر کښی ونیول شی مساوی حقونه لری .

رسمی جدید

اووم فصل

جمهور رئیس

پنجه اوياومه ماده

جمهور رئیس دافغانستان ددولت مشر دی او داجرائیه قوی او گوته وظیفی ددی اساسی قانون اودگون داساسنامی له حکمو نو سره سم په مستقیمه توگه په غاږه لری او د مربوطو اور گانونو دلاری یی اداره او لار بنودنه کوی .

شپږ اويا ومه ماده

جمهور رئیس لمړی دگونده خوا نومول کیری او دیوی شپږ کلنسی مودی له پاره دلوی جرگی له خوا دهغی دغړو ددریو برخو څخه ددوو برخو درایوبه اکثریت انتخابیری.

اوه اويا ومه ماده

جمهور رئیس باید دافغانستان داتباعو څخه وی ، مسلمان وی او هغه اوهمسری دافغانی مسوز او افغان پلاره زیریدلی وی او دمدنی او سیاسی حقونو څخه گټه من او عمر یی دخلوینبتو کالو څخه کم نه وی .

اته اوياومه ماده

دجمهور رئیس صلاحیتو نه او وظیفی دادی :
۱- دافغانستان دوسله والو قواؤ لویه مشری .

فصل هفتم

رئیس جمهور

ماده هفتادوینجم

رئیس جمهور در رأس دو ملت افغانستان قرار داشته وظایف قوه اجرائیه و حزبی را که مطابق باحکام این قانون اساسی و اساسنامه حزب مستقیماً بعهده دارد توسط اورگنهای مربوط اداره و رهنمایی میکند .

ماده هفتاد و ششم

رئیس جمهور پس از نامزد شدن ازطرف حزب از طریق لویه جرگه باکثرتیت دو ثلث آراء اعضاء برای مدت شش سال انتخاب میگردد .

ماده هفتاد وهفتم

رئیس جمهور باید تبعه افغانستان ومسلمان بوده خود وهمسروی از والدین افغان متولد و از حقوق مدنی و سیاسی بر خور دار وسنوی ازچهل سال کم نباشد .

ماده هفتاد وهشتم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها ووظائف آتی می باشد :
۱- قیادت اعلی قوای مسلح کشور.

رسمی خبرنامه

- ۲- دلولی جرگی په سلا دجنګ او اوربند اعلان .
- ۳- داضطرار د حالت اعلان او ختمول .
- ۴- دلولی جرگی د دایرول او پرايسسل .
- ۵- دملی جرگی دعا دی غونډی پرايستل او دهغی د فوق العاده غونډی دایرول او پرايستل .
- ۶- دملی جرگی د ډنگول او دنوو انتخاباتو دفرمان ایستل . نوی انتخابات دملی جرگی د ډنگولو دنیټی نه په دریو میاشتو کنسی دننه سرته رسیری .
- ۷- دملی یو والی ټینگنیت او د افغانستان دخلکو دنیگیرو ملاتړ .
- ۸- ددی اساسی قانون دحکمونو سره سم دهیواد دکورنی او بهرنی سیاست لار ښودنه او یو شان کول .
- ۹- دجزا کمول او بښل .
- ۱۰- دقانون دحکمو نو سره سم دنښان ورکول .
- ۱۱- دگونډ دغړو څخه دجمهوری ریاست دمرستیال یا مرستیالانو او
- ۲- با مشوره لویه جرگه اعلان حرب و متارکه .
- در صورت خطر فوری و آشکاری که استقلال و تمامیت ارضی را تهدید کند و یا در حالات عاجل دیگر، رئیس جمهور میتواند تصمیمات استثنایی اتخاذ نماید و لویه جرگه را دایر کند .
- ۳- اعلان حالت اضطرار و خاتمه دادن به آن .
- ۴- دایر کول د دایرول او پرايسسل لویه جرگه .
- ۵- افتتاح اجلاس عادی ملی جرگه و دایر نمودن و افتتاح اجلاس فوق العاده آن .
- ۶- منحل ساختن ملی جرگه و اصدار فرمان انتخابات مجدد . انتخابات مجدد در خلال مدت سه ماه از تاریخ انحلال ملی جرگه صورت میگیرد .
- ۷- تحکیم و حدت ملی و پښتیبانی از منافع مردم افغانستان .
- ۸- رهبری و هما هنگک ساختن سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق باحکام این قانون اساسی .
- ۹- تخفیف و عفو مجازات .
- ۱۰- اعطای نشان مطابق باحکام قانون .
- ۱۱- تعیین معارن یا معاو نین ریاست جمهوری از جمله اعضاء

رسمی خبریه

دگونډ دغړو او له گونده بهرکسانو
خځه دوزیرانو ټاکل ، معزولول ، او
دهغوی داستعفاء منل .

۱۲- دستری محکمی دغړو او د
قاضی القضاات ټاکل .

۱۳- دقانون د حکمو نو سره سم
دقاضیانو ، دوسله والو قواؤ
دمنصبانارانو ، او عالیرتبه مامورینو
ټاکل ، متقاعد کول معزولول او د
هغوی داستعفاء منل .

۱۴- په بهر نیو ملکونو کښی
دافغانستان دسیاسی نمایندگیو
دمشرانو ، او په بین المللی مؤسسو
کښی دافغانستان ددایمی نمایندگانو
ټاکل ، او دبهرنو ملکونو دسیاسی
نمایندگانو باور لیک منل .

۱۵- دقوانینو او تقنینی فرمانونو
بنکلیل اودهغو دجاری کولو اعلام .
دبین الدول معاهدو بنکولول اودقانون
دحکمونو سره سم دبین الدول
معاهدو دتړون دپاره داعتبار لیک
ورکول .

نهویا و مه ماده

جمهور رئیس کولای شی چه په
مهمو ملی مسائلو کښی دافغانستان
دخلکو عمومی رایو ته مراجعه وکړی .

اتیاومه ماده

جمهور رئیس په وظیفی دبوختیدونه
دمخه دلوی جرگی په وړاندی
داسی لوړه په خای کوی :

حزب و همچنان تعیین وزراء از داخل
وبخارج حزب، عزل و قبول استعفای
آنها .

۱۲- تعیین اعضاء ستره محکمه
وقاضی القضاات .

۱۳- تعیین ، تقاعد ، قبول
استعفاء و عزل قضاوت ، صاحب
منصبان قوای مسلح و مامورین
عالیرتبه مطابق باحکام قانون .

۱۴- تعیین سران نمایندگی های
سیاسی افغانستان نزد دول خارجی،
تعیین نمایندگان دایمی افغانستان
نزد موسسات بین المللی وقبول
اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی
خارجی .

۱۵- توشیح قوانین و فرامین
تقنینی واعلام انفاذ آنها، اعطای
اعتبار نامه بغرض عقد معاهدات
بین الدول مطابق باحکام قانون
وتوشیح معاهدات بین الدول .

ماده هفتاد ونهم

رئیس جمهور ر میتواند در
موضوعات مهم ملی به آراء عمومی
مردم افغانستان مراجعه نماید .

ماده هشتادم

رئیس جمهور قبل از اشغال
وظیفه در محضر اعضای لو یه جرگه
حلف آتی را بجا می آورد :

رسمی خبریه

بعضور شما نمایندگان ملت افغانستان من بنام خداوند بزرگ سوگند یاد میکنم که اساسات دین مقدس اسلام را حمایت کنم، قانون اساسی و دیگر قوانین افغانستان را محترم شمارم و از آنها پیروی کنم، از استقلال ملی و تمامیت ساحه حراست و تمام نیروی خود را وقف دفاع از حقوق و منافع مردم و اهداف انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ و جمهوریت افغانستان نمایم .

ماده هشتماد ویکم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردینه رئیس جمهور در مدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام نمیدهد .

ماده هشتماد ودوم

رئیس جمهور در حالت مریضی و یا سفر معاون یا معاونین ریاست جمهوری را مؤظف میسازد تا طبق هدایاتیکه صادر میکند عوض وی کار نماید .

ستاسی دافغانستان دملست دنمایند گانو په وړاندی زه دلوی خدای په نامه لوړه کوم چه داسلام دسپیڅلی دین داسا سو نو ملاتړ به کوم دی اساسی قانون اود افغانستان نورو قوانینو ته به په درنه سترگه گورم، او هغوی ته به غاړه بدم، دملی خپلواکی اود سیمی دتمامیت خارنه به کوم، او خپل ټول قوت او طاقت به دافغانستان دخلکو دحقونو او بنیگرو د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نیتی دانقلاب ددهقونو او جمهوریت دملاتړ په لار کښی وقفوم .

یو اتیا ومه ماده

پرتله له هغو حالاتو چه ددی اساسی قانون په شپږ دیر شمه ماده کښی څرگند شوی دی جمهور رئیس دخپلی وظیفی دچلولو په موده کښی ددولت سره دهیڅ راز گټی وټی معامله نشی کولی .

دوه اتیاومه ماده

جمهور رئیس دناروغی او دسفر په وخت کښی دجمهوری ریاست مرستیال او یا مرستیالانو ته وظیفه ورکوی چه دهغو لار نبودنو سره سم چه دوی ته یی صادری کړی دده په عوض کار وکاندی .

رسمی خبریه

دری اتیا و مه ماده

دجمهوری رئیس معاش او لکینیت
دقانون له خوا ټاکل کیږی .

څلور اتیا و مه ماده

دجمهوری رئیس دانتخا بو لـ و
دپاره د جمهوری ریاست ددوری دپای
ته رسیدو نه پنځه څلویښت ورځی
وړاندی باید ددی اساسی قانون اود
گونو داساسنامی دحکمونو سره سم
لازم چلند وکړی شی .

پنځه اتیا و مه ماده

که چیری جمهور رئیس داستعفا
تکل وکړی لویه جرگه دایر وی او
خیل استعفا لیک مستقیماً هغی ته
وړاندی کوی .

په داسی حالت کښی چه اویه جرگه
دا استعفا قبوله کړی دنوی جمهور
رئیس انتخاب ددی اساسی قانون
دشپږ اتیاومی مادی سره سم صورت
نیسی .

شپږ اتیا و مه ماده

که چیری جمهور رئیس مړ شی
او یا استعفا وکړی د جمهوری
ریاست وظیفه په موقتی ډول دملی
جرگی رئیس ته سپارله کیږی پدی
حالت کی دملی جرگی رئیس په
انتخاباتو کښی دجمهوری ریاست
دنومولی په توگه ټاکل کیدای نشی .
پدغه موده کښی چه دملی جرگی

ماده هشتماد وسوم

معاش و مصارف رئیس جمهور
توسط قانون تعیین میگردد .

ماده هشتماد وچارم

برای انتخاب رئیس جمهور باید
چهل و پنج روز قبل از ختم دوره
ریاست جمهوری مطابق به احکام این
قانون اساسی و اساسنامه حزب
اقدامات لازمه بعمل آید .

ماده هشتماد وپنجم

هر گاه رئیس جمهور اراده
استعفا بنماید لویه جرگه را دایر
و استعفا نامه خود را مستقیماً به لویه
جرگه تقدیم میدارد .

در صورتیکه لویه جرگه این
استعفاء را قبول نماید انتخاب رئیس
جمهور جدید طبق ماده هشتماد
و ششم این قانون اساسی صورت
میگیرد .

ماده هشتماد و ششم

هر گاه رئیس جمهور وفات نماید
یا استعفا دهد و وظیفه ریاست
جمهوری مؤقتاً بر رئیس ملی جرگه
سپرده میشود . در این حالت رئیس
ملی جرگه بحیث نا مزد ریاست
جمهوری در انتخابات تعیین شده
نمیتواند .

در زمان تصدی رئیس ملی جرگه

رسمی خبریله

بعیث رئیس جمهور مؤقت، این قانون اساسی تعدیل شده نمیتواند. رئیس جمهور جدید باید در ظرف سی روز بعد از تاریخ خالی شدن کرسی ریاست جمهوری مطابق با احکام این قانون اساسی انتخاب گردد. در صورت بروز حالات عاجل و مهم ملی ایکه رئیس جمهور مؤقت را به اعمال صلاحیت های مندرج ماده هفتاد و هشتم این قانون اساسی مجبور سازد رئیس جمهور مؤقت میتواند با موافقه اعضای حکومت و شورای مرکزی حزب با رعایت احکام مندرج این ماده از صلاحیت های متذکره ماده هفتاد و هشتم این قانون اساسی استفاده نماید.

ماده هشتاد و هفتم

اتهام به جرم خیانت ملی علیه رئیس جمهور از طرف دو ثلث اعضای ملی جرگه تقاضا شده میتواند. این تقاضا بعد از موافقه دو ثلث آراء اعضای شورای مرکزی حزب به لویه جرگه ارائه میشود. در این حالت رئیس جمهور مکلف است لویه جرگه را دایر نماید. رئیس ملی جرگه از جلسات لویه جرگه ریاست مینماید. هرگاه لویه جرگه اتهام منسوبه

رئیس د جمهوری ریاست وظیفه به مؤقتی دول چلوی دا اساسی قانون تعدیلیدی نه شی. نوی جمهور رئیس د جمهوری ریاست د کرسی دتشیدنی له ورخی خخه په دیرشو ورخو کبسی د ننه د قانون د حکمونو سره سم انتخابیری. دهغو عاجلو او ملی مهمو پینبو درابر سیره کیدو په حالت کی چه مؤقتی جمهور رئیس دی ته اړ کړی چه ددی اساسی قانون (۷۸) ماده کبسی دراغلو صلاحیتونو خخه کار واخلی مؤقتی جمهور رئیس کولای شی چه ددغی مادی د حکمونو په رعایست د حکومت او دگوند د مرکزی شوری دغړو دموافقی سره سم ددی اساسی قانون داته اویاو می مادی د مندرجو صلاحیتو نو خخه استفاده وکړی.

اوه اتیایومه ماده

په جمهور رئیس بانندی دملسی خیانت تور دملی جرگی ددریو برخو خخه ددو برخو غړو درایو په اکثریت لکول کیدی شی دا غوښتنه دگوند د مرکزی شوری ددریو برخو خخه ددو برخو غړو درایو د اکثریت دمنلو وروسته لوی جرگی ته وړاندی کیری. پدی حالت کی جمهور رئیس مکلف دی چه لویه جرگه دایره کړی. دملی جرگی رئیس دلوی جرگی

رسمی جریده

را با دلایل ارائه شده آن به اکثریت دوثلت آراء اعضای خود تصویب نماید رئیس جمهور از وظیفه سبکدوش میگردد .

ترکیب محکمه و طرز العمل محاکمه طور جداگانه توسط قانون خاص تنظیم میشود .

د رایین حالت و وظیفه ریاست جمهوری مؤقتاً به رئیس ملی جرگه سپرده میشود .

رئیس جمهور مؤقت تابع احکام مندرج ماده هشتاد و ششم این قانون اساسی می باشد .

فصل هشتم

حکومت

ماده هشتاد و هشتم

حکومت اورگان عالی اجرائیوی و اداری دولت و متشکل از معاون یا معاونین ریاست جمهوری و وزراء میباشد که تحت رهبری رئیس جمهور ایفای وظیفه مینماید .

ماده هشتاد و نهم

معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء باید تبعه افغانستان بوده

دغونهم مشری کوی ، کله چه لویه جرگه لگول شوی تور دوپاندى شوو دلایلو سره سره ددریو برخو څخه دخپلو دوو برخو غړو درایو په اکثریت تصویب کړی دجمهوررئیس لاس دکاره ایستل کیری .

دمحکمې جوړښت او دمحاکمې لاری چاری په بیل ډول دخاص قانون له پلوه ښودل کیری .

پدی حالت کی د جمهور ریاست چاری په مؤقتی توگه دملی جرگی رئیس ته سپارلسی کیری .

مؤقت جمهور رئیس ددی اساسی قانون دشپږ اتیاو می مادی دحکمونو تابع دی .

اتم فصل

حکومت

اته اتیاومه ماده

حکومت ددولت ستر اداری او اجرائیوی اورگان دی چه د جمهوری ریاست د مرستیال یا مرستیالانو او وزیرانو څخه جوړ دی او د جمهور رئیس تر مشری لاندی خپله وظیفه سرته رسوی .

نه اتیاومه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او وزیران باید دافغانستان له اتباعو څخه وی هغوی او همسران

رسمی خبریه

خود و همسران شان از والدین
افغان متولد و راجد تمام حقوق مدنی
وسياسي باشند .

ماده نودم

معاون يا معاونين رئيس جمهور
وزراء قبل از اشتغال وظيفه حلف
آتي را بحضور رئيس جمهور بسجا
مي آورند :

بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند
ياد ميکنم که قانون اساسي و ديگر
قوانين افغانستان را محترم شمارم
و از آن پيروي کنم و تمام نيروي خود
را وقف دفاع از حقوق و منافع ملي
نموده از اهداف انقلاب ۲۶ سر طان
سال ۱۳۵۲ و جمهوريت افغانستان
حمایت نمايم .

ماده نود و يکم

حکومت دارای وظايف و صلاحيت
های ذيل ميباشد :

- ۱- تطبيق سياست داخلی و
خارجی کشور مطابق به احکام
قانون و اساسات حزب .
- ۲- اداره ، انسجام و مراقبت
امور وزارت ها و ساير دواير و
مؤسسات عامه .
- ۳- صدور تصاميم اجرائیوی

بی دافغاني مور او افغان پسلازه
زيريدلی وی ، ټول مدنی اوسياسي
حقوقه يی په خای وی .

نوی يمه ماده

دجمهوری رياست مرستيال يا
مرستيالان او وزيران په وظيفسو
دبوختيدو نه مخکي د جمهور رئيس
په وړاندی داسی لورپه کوی :
دلوی خدای (ج) په نامه لورپه
کوم چه دافغانستان اساسی قانون
اونورو قوانينو ته به په درنه سترگه
گورم او هغوی ته به غاږه بدم او
خپل ټول قوت او طاقت به دملی
بنيگړو او حقونو دملاتې په لارکښی
وقوم، او د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ
شپږ ويشتمی نيتي دانقلاب دهدفونو
او دافغانستان د جمهوريت ساتنه به
کوم .

يو نوی يمه ماده

حکومت دا لاندی واکونه او
وظيفی لری :

- ۱- دقانون د حکمونو او دگوند
داساسونو سره سم د هیواددکوپنی
او بهرني سياست په خای کول .
- ۲- دمربوطة وزارتونو ددایرو او
په هغوی پوری دمتعلقو مؤسسو
دچارو اداره او خارنه اودهغوی
داجراآتو یو شانته کول .
- ۳- به اجرائیوی او اداری چارو

رسمی جریدہ

دیارہ دقانون پر بنیاد مقررآت اساس قوانین، مقررآت وضع میکند. جوہوی .

این مقررآت مناقض نص یا روح دقانون باید چه دھیخ قانون دعبارت اوروح سره تناقض ونهاری.

ماده نود وسوم دری نوی یمه ماده

دهغو حالاتو پرتہ چه ددی اساسی قانون به شپن دیر شمه ماده کنبی خرگند شوی دی دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او وزیران دووظیفو داجرا کولو په وخت کنبی دگهی وتی هیخ ډول معامله ددولت سره نشی کولی .

ماده نود وچارم خلور نوی یمه ماده

معاون یا معاونین رئیس جمهور ووزراء در برابر رئیس جمهور، شورای مرکزی حزب و ملی جرگه در قسمت اجرا آت خود مسئول میباشند . دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او وزیران دخپلواجرا آتو له بابتہ جمهور رئیس، دگونند مرکزی شوری او ملی جرگی ته مسؤول دی .

ماده نود وپنجم پنځه نوی یمه ماده

اتهام جرم علیه معاون یا معاونین رئیس جمهور یا هر یکی از وزراء از طرف يك ثلث اعضاء ملی جرگه تقاضا شده میتواند . دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالانو او دحکومت دهریو غړی په هکله دگناه تړلو تور دملی جرگی دغړو ددریمی برخی په غوښتنه کیدی شی .

این تقاضا صرف به اکثریت دولث آراء اعضاء ملی جرگه تصویب میگردد . ملی جرگه دا غوښتنه دخپلودوو برخو غړو درایوپه اکثریت تصویبوی. تورن غړی دملی جرگی دپریکړی وروسته سملاسی دخپلی وظیفی څخه لری کیری .

رسمی جدید

محاكمه متهم د رمحضر محكمه
خاص دایر میشود .
ترکیب محكمه ، وطرز العمل
محاكمه آن و همچنان مجازات طور
جداگانه توسط قانون خاص تنظیم
میگردد .

فصل نهم قضاء

ماده نود و ششم

قوه قضائیه يك ركن دولت و
مرکب است از ستره محكمه و محاکم
دیگریکه تعداد آن توسط قانون
تعیین میگردد .

هدف عمده این قوانین توحید
مرافق قضایی و تنظیم تشکیلات
صلاحیت محاکم و طرز العمل محاکمه
میباشد .

ماده نود و هفتم

صلاحیت قضاء شامل رسیدگی
به تمام دعاوی ایست که در آن
اشخاص حقیقی یا حکمی اشخاص
دولت بصفه مدعی یا مدعی علیه
قرار گرفته و به پیشگاه آن مطابق
به احکام قانون اقامه شود .

ماده نود و هشتم

در هیچ حالت به استثنای حرب
نمیتوان قضیه یا ساحه را از دایره

دورن غری محاکمه دیوی خاصی
محکمی به وپاندی دایریری .
دمحکمی جوړښت او دکار لاری
چاری یی او همدارنگه دحکومت
دتورنو غړو سزا گانی په خانگری
ډول دیو خاص قانون له پلوه
خرگندیږی .

فصل نهم قضاء

شمیرنوییمه ماده

قضائیه قوه ددولت یو رکن دی
چه دیوی ستړی محکمی اونورو محکمو
څخه جوړیږی چه شمیر یی په قانون
کی ښودل کیږی .

ددی قوانینو لوی هدف دقضایی
مرافقو یووالی دمحاكمو دتشکیلاتو
واک او دمحاكمی دتک لاری تنظیمول
دی .

اوه نوییمه ماده

دقضاء واک او اختیار دټولو هغو
دعوو غور او پریکړی ته غځیږی چه
په هغی کښی حقیقی یا حکمی اشخاص
که څه هم دولت وی دمدعی یا مدعی
علیه حیثیت لری او دقضاء په وپاندی
دقانون دحکمونو سره سم دایری
شی .

اته نوییمه ماده

پرته دجنگ له حالت بل هیڅ یو
حالت نشی کولی چه یوه قضیه یا

رسمی جریده

صلاحیت قوه قضائیه دولت به
نحویکه در این فصل تحدید شده
خارج ساخت و به مقام دیگری
تفویض نمود .

این حکم مانع تشکیل محاکم
عسکری نمیگردد و لی ساحه این
نوع محاکم به جرایم مربوط به قوای
مسلح افغانستان منحصر میباشد .
تشکیل و صلاحیت محاکم عسکری
توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده نود و نهم

محاکم در قضایای مورد رسیدگی
خود احکام این قانون اساسی و قوانین
دولت را تطبیق میکنند .
مرگه برای قضیه ای از قضایای
مورد رسیدگی در قانون اساسی و
قوانین دولت حکمی موجود نباشد
محاکم به پیروی از اساسات کلی فقه
حنفی شریعت اسلام در دا خل
حدودیکه این قانون اساسی وضع
نموده در چنین احوال حکمی صادر
میکنند که در نظر شان عدالت را
به بهترین صورت ممکن تأمین
نماید .

یوه ساحه دولت در قضایای قسوی
دواک او اختیار له دایری خخه په هغه
ډول چه پدی فصل کښی یی پریدونه
ښودل شویدی وباسی اوبل مقام
ته ئی و سپاری .

داحکم دعسکری محکمو دجوړیدو
مخه نه نیسی خو دا محکمی به
یوازی دهغو جر مونو په ساحه کښی
وی چه دافغانستان دوسله والو
قواوو پوری اړه لری .
دعسکری محکمو تشکیل واک او
اختیار په قانون کښی ښو دل
کیږی .

نه نوی یمه ماده

محکمی چه په کومو پینو باندي
غور کوی په هغوی کښی ددی اساسی
قانون او دولت دنورو قوانینو
حکمو نه پر خای کوی .
که دغور لاندی پینو خخه دیوی
پینبی په باب په اساسی قانون او
د دولت په قوانینو کښی کوم حکم نه
وی نو محکمی داسلامی شریعت د
حنفی مذهب دکلی اساسو نو له
مخه په هغه چو کات کښی دننه چه
دی اساسی قانون ښودلی دی پدی
حالاتو کښی یو داسی حکم را باسی
چه ددوی په نظر کښی خومره چه
ممکنه وی عدالت تر ټولو په ښه توگه
تر سره کړی .

رسمی خبریه

سلمه ماده

قاضیان د قاضی القضاة په غوښتنه د جمهور رئیس په مننه ټاکل کېږي.

ماده صدم

قضات به پیشنهاد قاضی القضاة و منظورې رئیس جمهور تعیین میگردند .

یو سلو یومه ماده

د قاضیانو عزل د قاضی د جرم دکولو په حالت کې د ستري محکمه په غوښتنه او د جمهور رئیس په مننه صورت نیسي .

ماده یکصدویکم

عزل قضات باثر ارتکاب جرم به پیشنهاد ستره محکمه و منظورې رئیس جمهور صورت می‌گيرد. قاضی به ارتکاب جرمی مقیم شود ستره محکمه مطابق به احکام قانون بحالت قاضی رسیدگی نموده پس از استماع دفاع او در صورتیکه ستره محکمه اتهام را وارد بداند پیشنهاد عزلش را به رئیس جمهور تقدیم و بامنظوری آن از طرف رئیس جمهور قاضی از وظیفه عزل و مطابق به احکام قانون مجازات میشود .

که چیرې په قاضی باندې د جرم کولو تور ولگول شي ستره محکمه د قانون د حکمو نو سره سم دده په حال غور کوي او د تورن د دفاع د اوریدو څخه وروسته که ستره محکمه په قاضی باندې لگول شوی تور وارد وگڼي د تورن قاضی دعزل پیشنهاد جمهور رئیس ته وړاندې کوي هر کله چه د جمهور رئیس له خوا دغه غوښتنه ومنل شي قاضی د وظیفی څخه معزولېږي او د قانون د حکمونو سره سم په سزا رسېږي .

یو سلو دویمه ماده

د قاضیانو ترفیع ، بدلول ، تقاعد استعفاء او د هغوی مؤاخذه د قانون د حکمو نو سره سم دستري محکمی له پلوه سر ته رسېږي .

ماده یکصد و دویم

تبدیل ، ترفیع ، تقاعد ، قبول استعفا و مواخذة قضات توسط ستره محکمه مطابق با حکام قانون صورت می‌گیرد .

یو سلو دریمه ماده

د قاضیانو دپاره د قانون له پلوه مناسب معاش ټاکل کېږي.

ماده یکصد و سوم

برای قضات معاش مناسب توسط قانون تعیین می‌گردد .

رسمی جریدہ

یو سلو خلورمه ماده

پرتہ له هغو حالاتو چه د دی اساسی قانون په شپږ دیر شمه ماده کښی څرگند شوی دی دستری محکمی غړی اوقاضی القضاة دخپلو وظیفو چلولو په موده کښی دگټی وتی هیڅ ډول معامله د دولت سره نشی کولی .

یو سلو پنځمه ماده

د افغانستان په محکمو کی محاکمه به ښکاره ډول کیری او دقانون د حکمو نو سره سم هر څوک دور تلو حق لری .

دمحکمو دټولو قطعی پریکړو عملی کول واجب دی خو دچا دمرگ دحکم په حالت کښی دآخرنی محکمی په پریکړی دعملی کولو دپاره د جمهور رئیس ښکلل شرط دی .

محکمه کولی شی چه په هغه گونو حالاتو کښی چه قانون څرگند کړیدی پته غونډه وکړی ولی د حکم اورول به هرو مرو ښکاره وی .

محکمی مکلفی دی چه دور کړی حکم سره یو ځای په خپلو پریکړو کښی دحکم سببو نه څرگند کړی .

یو سلو شپږمه ماده

دجر مونو کشف د پولیسو لهخوا او دجر مونو تحقیق، تعقیب اوددعوی

ماده یکصدو چارم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی وششم این قانون اساسی تصریح گردیده اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة در مدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام داده نمی توانند .

ماده یکصدو پنجم

در محاکم افغانستان محاکمه بصورت علنی اجرا میشود و هر کس حق حضور را در آن مطابق با حکم قانون دارد .

فیصله های قطعی محاکم واجب التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که تعمیم حکم محکمه نهایی مشروط به توشیح رئیس جمهور می باشد .

محکمه میتواند در حالت استثنائی که در قانون تصریح گردیده باشد جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید بهر حال علناً صورت بگیرد .

محاکم مکلف اند اسباب حکمی را که صادر میکنند در فیصله خود ذکر نمایند .

ماده یکصدو ششم

کشف جرایم از طرف پو ایس، تحقیق، تعقیب واقامه دعوی آن از

رسمی جریده

طرف خازنوال که جزء قوه اجرائیه هستند مطابق با حکام قانون صورت میگیرد .

کشف و تحقیق جرایم مربوط به قوای مسلح افغانستان توسط قانون خاص تنظیم میگردد .

ماده یکصد و هفتم

ستره محکمه مرکب است از (۹) عضو که از طرف رئیس جمهور تعیین میشوند .

عضو ستره محکمه باید دارای اوصاف ذیل باشد :

۱- سن سی و پنج سالگی را تکمیل نموده باشد .

۲- اقلا ده سال قبل از تاریخ تعیین تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد .

۳- از طرف محکمه بحرمان از حقوق سیاسی محکوم نشده باشد .

۴- از اهداف ملی ، علم حقوق ، و نظام حقوقی افغانستان آگاهی کافی داشته باشد .

رئیس جمهور یکنفر از جمله اعضای ستره محکمه را که سن او از چهل سال کمتر نباشد به حیث قاضی القضاات تعیین مینماید .

رئیس جمهور می تواند بر تعیین اعضای ستره محکمه و قاضی القضاات

سورول دقانون دحکمو نو سره سم دخازنوال له خواچه ددولت په اجرائیه قوری پوری ترلی دی کیری .

دهغو جر مو نو کشف او تحقیق چه دافغانستان په وسله والوقو او پوری اړه لری دخاص قانون له خوا تنظیمیری .

یو سلو اوومه ماده

ستره محکمه (۹) غړی لری چه دجمهور رئیس له خوا ټاکل کیری . دستری محکمی غړی باید داندی صفتونه ولری :

۱- د عمر پنځه دیرش کاله یسی پوره کړی وی .

۲- د ټاکل کیدو دنیټی څخه مخکی یی باید لږ تر لږه لس کاله پخوا دافغانستان ددولت تابعیت- حاصل کړی وی .

۳- دمحکمی له خوا دسیا سی حقو نو څخه په محرومی محکوم شوی نه وی .

۴- د حقوقو په علم ، ملی هدفونو او د افغانستان په حقوقی نظام باندی په پوره اندازه پوه وی .

جمهور رئیس د ستری محکمی دغړو له جملی څخه یو غړی چه عمر یی له څلویښتو کالو څخه کم نه وی دقاضی القضاات په توگه ټاکي .

جمهور رئیس کولای شی چه دستری محکمی په غړو او دقاضی -

رسمی جریده

بعد از مرور هر پنج سال از تاریخ تعیین‌شان به وظایف مذکور تجدید نظر بنماید .

بازعایت این حکم اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة بهیچ وسینه دیگر به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی ازوظایف شان برطرف نمیشوند .

ماده یکصد و هشتم

اعضای ستره محکمه و قاضی القضاة قبل از اشغال وظیفه حلف آتی را بحضور رئیس جمهور بجا می‌آورند :

« بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد میکنم که وظیفه قضاء را باکمال امانت و شرافت اجرا نموده حق و عدالت را بازعایت اساسات دین مقدس اسلام و سایر احکام و ارزش های قانون اساسی و قوانین دولت جمهوری افغانستان تأمین نمایم و در همه اجرا آن خود خداوند جل جلاله را حاضر دانسته حقوق مردم و وطن را به نفع عدالت حمایت نمایم . »

ماده یکصد و نهم

به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة بعد از ختم قانونی دوره خدمت برای بقیه

القضاة به مقرری بانندی دتا کنسی له وخته هر پنخه کاله وروسته نوی کتنه وکری .

ددی حکم او ددی اساسی قانون د (۱۱۱) مادی د حکم شخه پرته په بل هیخ ډول دستری محکمی غری او قاضی القضاة دخپلو وظیفو شخه لری کیدلی نشی .

یو سلو اتمه ماده

دستری محکمی غری او قاضی القضاة په وظیفو دبو ختیدو شخه مخکی دجمهور رئیس په وړاندی داسی لوره په خای کوی :

« د لوی خدای جل جلاله په نامه لوره کوم چه دقضا وظیفه به په پوره امانت او شرافت سره په خای کوم، حق او عدالت به داسلام دسپیڅلی دین داسا ساتو او داسا سنی قانون دنورو حکمو نو ، ارزښتو نو او دافغانستان د جمهوری دولت دقوانینو په نظر کښی نیولو سره سم تامینوم او په خپلو ټولو اجراآتو کښی به خدای جل جلاله حاضرگڼم او د عدالتا په گټه به د هیواد او دخلکو دحقو نو ساتنه کوم. »

یو سلو نهمه ماده

دهغه حالت نه پرته چه ددی اساسی قانون په یو سلو یوو لسمه ماده کښی ښودل شوی دی دستری محکمی غری او قاضی القضاة په

رسمی جرگه

مدت حیات از تمام امتیازات مالی دوره خدمت شان مستفید میشو ند .
اعضای ستره محکمه وقاضی القضاة نمی توانند بعد از ختم دوره خدمت عضو حکومت ، عضو ملی جرگه و یا مامور دولت باشند .

ماده یکصد و دهم

هر عضو ستره محکمه و قاضی القضاة می تواند طبق احکام قانون استعفا بدهد ، استعفاى اعضاى ستره محکمه وقاضی القضاة از تاریخ منظوری آن از طرف رئیس جمهور نافذ می گردد ، قاضی القضاة و عضو مستعفی از امتیازات مالی مند رج ماده یکصد و نهم این قانون اساسی مستفید شده نمیتواند .

قیود متذکره فقره اخیر ماده یکصد و نهم بالای هر عضو مستعفی و قاضی القضاة قابل تطبیق میباشد .

ماده یکصد و یازدهم

هرگاه يك ثلث اعضاى ملی جرگه محاکمه قاضی القضاة یا يك یا چند عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام بجرم ناشی از اجرای و ظیفه تقاضا

قانونی پول د خدمت د دوری له ختمیدو نه وروسته دپاتی عمر ټوله موده خدمت ددوری له ټولو مالی بنیگرو نه گته اخلی .

د خدمت د دوری له ختمیدو نه وروسته د ستری محکمی غړی او قاضی القضاة دملى جرگى او حکومت ، غړیتوب او دولت ، ماموریت نشی کولای .

یو سلو لسمه ماده

د ستری محکمی هر غړی ، او قاضی القضاة کولی شی د قانون د حکمونو سره سم دخپلی وظیفی څخه استعفاء وکړی .

د ستری محکمی د غړو او د قاضی - القضاة استعفاء د جمهور رئیس د منی له نیته وروسته نافذیږی .
مستعفی غړی او قاضی القضاة دهغو مالی بنیگرو څخه چه په یو سلو نهمه ماده کبسی راغلی دی استفاده نشی کولای .

ټول هغه قیود چه دیو سلو نهمی مادی په آخری فقری کبسی راغلی دی په مستعفی غړی او قاضی القضاة باندی تطبیقیري .

یوسل ویوولسمه ماده

که چیری دملى جرگى دریمه برخه غړی دوظیفی له اجرا نه دراپور ته شوی جرم په تور دقاضی القضاة یا د ستری محکمی دیوه یا څو تنو

رسمی جرگه

نمایند و ملی جرگه این تقاضا را به اکثریت دولت اعضاء تصویب کند متهم از وظیفه سبکدوش میشود . ملی جرگه از بین اعضاء يك نفر را جهت اقامه دعوا و هیأتی را مرکب از هشت نفر برای اجرای محاکمه تعیین میکند .

این هیأت تحت ریاست رئیس ملی جرگه متهم را مطابق به طرز العمل محکمه جزائی محاکمه مینماید و در صورتیکه جرم متهم ثابت شود او را از وظیفه عزل و بجزا محکوم میسازد .

ماده یکصد و دوازدهم

ستره محکمه تشکیلات و اجراءات محاکم و امور قضائی دولت را مطابق باحکام این قانون اساسی و قوانین تنظیم مینماید .

جز در مواردیکه درین قسا نون اساسی تصریح گردیده صلاحیت های قضایی و اداری ستره محکمه توسط قانون تنظیم میشود .

ستره محکمه تدابیر لازم را جهت تنظیم امور اداری محاکم اتخاذ میکند .
بودجه قوه قضائیه از طرف

غروه د محاکمی غوبنتنه و کپی او ملی جرگه له در یوبرخو خخه ددووبرخو غروه درایو په اکثریت دا غو بنتنسه و منی نو دتورن لاس دکاره ایستسل کیری .

ملی جرگه دغروه له منخه یو غوه ددعوی دسورو لو او داتوغروه خخه جوړه یوه ډلگي دمحاكمی چلولودپاره ټاكي .

دا ډلگي دملی جرگي درئیس په مشری دجزایی محکمی دتک لاری سره سم تورن محاکمه کوی او که چیری په تورن باندی جرم ثابت شی نودی دوظیفی نه معزولیری او سزا ور کوی .

یو سلو دولسمه ماده

ستره محکمه ددی اساسی قانون ارونورو قوانینو دحکمو نوسره سم دمحاكمو اجراآت ، تشکیلات او دولت قضائی چاری سموی .

پرته له هغو مواردو خخه چه پدی اساسی قانون کنبی خرگند شویدی دستری محکمی اداری او قضائی صلاحیتو نه دقانون له پلوه شپودل کیری .

ستره محکمه د محکمو د اداری چارو دسمون دپاره ضروری لاری چاری برابر وی .
دقضائی قوی بودجه د قاضی -

رسمی جریده

القضات له خوا د حکومت به سلا جوړېږي او د دولت د بودجې د یو ی برخی په خیر د حکومت له خوا ملی جرگې ته وړاندې کېږي .
د قضاء د بودجې د لگولو واک د ستري محکمې په لاس کېښی دی .

ستړه محکمه کولی شی د قضا ئی چارو د سمون په برخه کې د قوانینو مسودی جوړې او ددی اساسی قانون ددوه شپيتمی مادی د حکم سره سم بی ملی جرگې ته وړاندې کړی .

ماده یکصدو سیزدهم

د قضا ئی قوی دما مورینو او ټولو اداری کار کوونکو په هکله د دولت دما مورینو او ټولو اداری کار کوونکو د قوانینو حکمونه نا فذ دی خو ددوی ټاکل ، ترفیع ، استعفاء منل مواخذة ، او هغوی ته تقاعد ورکول د قانون سره سم د ستري محکمې له پلوه سر ته رسېږي .

فصل دهم

اضطرار

ماده یکصدو چاردهم

هرگاه حرب ، خطر حرب ، اغتشاش یا حالت مماثلیکه کشور را باخطر مواجه سازد حفظ استقلال و حیات ملی یا امنیت را برهم زند به نحویکه تا مین آن از مجرا ئیکه

یو سلو دیار لسمه ماده

د قضا ئی قوی دما مورینو او ټولو اداری کار کوونکو په هکله د دولت دما مورینو او ټولو اداری کار کوونکو د قوانینو حکمونه نا فذ دی خو ددوی ټاکل ، ترفیع ، استعفاء منل مواخذة ، او هغوی ته تقاعد ورکول د قانون سره سم د ستري محکمې له پلوه سر ته رسېږي .

لسم فصل

اضطرار

یو سلو خوار لسمه ماده

که چیری دجنک ، دجنک دخطر دالی گولی یا بل دغسی حالت له کبله چه هیواد دخطر سره مخامخ کړی او د خپلواکی ، امنیت او ملی ژوند ساتنه په هغه لار چه دی اساسی قانون ښودلی ده نا ممکنه

رسمی جریدہ

شی ، نو دجمهور رئیس له خوا د اضطرار حالت اعلامیری .
که داضطرار حالت د خلو رو

میا شتو نه زیات دوام وکړی ، نو د هغی داوون دوزالی دپاره د ملی جرگی مننه شرط ده .

یو سلو پنځلسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه دملی جرگی ټول یا ځینی واکو نه د حکومت په لاس کښی ور کړی .

یو سلو شپاړسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه ددی اساسی قانون داته نوی یمی مادی د حکم په نظر کښی نیو لو سره دقضاء ځینی واکو نه عسکری محاکمو ته په لاس کښی ور کړی .

یو سلو اوو لسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی حکومت کولی شی چه دستری محکمی په موافقی د اساسی قانون دلا ندنیسو حکمو نو چلند د جمهوری فر مانونو له مخی وځنډوی او یا پری بندیزونه ولگوی :

۱- ددیرشمی مادی د پنځمی فقری حکم .

۲- دپنځه دیر شمی مادی د لمړی فقری حکم .

دراين قانون اساسی تعیین شده ناممکن گردد حالت اضطرار ازطرف رئیس جمهور اعلان میشود .

هرگاه حالت اضطرار بیش از چهار ماه دوام نماید برای تمدید آن موافقت ملی جرگه شرط است .

ماده یکصدو پانزدهم

درحالت اضطرار رئیس جمهور می تواند تمام یا بعضی صلاحیت های ملی جرگه را بحکومت انتقال دهد .

ماده یکصدو شانزدهم

درحالت اضطرار رئیس جمهور می تواند بارعایت حکم مندرج ماده نود و هشتم این قانون اساسی قسمتی ازصلاحیت قضاء رابه محاکم عسکری انتقال دهد .

ماده یکصدو هفدهم

درحالت اضطرار حکومت میتواند باموافقه ستره محکمه احکام ذیل این قانون اساسی را توسط فرامین جمهوری معطل بسازد و یا برآن قیودی وضع نماید :

- ۱- حکم فقره پنجم ماده سی ام .
- ۲- حکم فقره اول ماده سی و پنجم .

رسمی جریدہ

۳- حکم فقرات سوم و چارم ماده سی و ششم .

۴- حکم فقره دوم ماده سی و هفتم .

۵- حکم ماده سی و نهم .

ماده یکصد و هجدهم

در حالت اضطرار رئیس جمهور میتواند مرکز افغانستان را بمحل دیگری غیر از شهر کابل انتقال دهد.

ماده یکصد و نهم

هرگاه دوره وکالت اعضای ملی جرگه در اثنای حالت اضطرار ختم شود رئیس جمهور میتواند اجرای انتخابات جدید را ملتوی بسازد و دوره وکالت اعضای ملی جرگه تاختم حالت اضطرار تمدید دهد .

بعد از ختم دوره اضطرار بلا فاصله انتخابات اجرا میگردد .

ماده یکصد و بیستم

در حالت اضطرار قانون اساسی تعدیل نمیشود .

فصل یازدهم

تعدیل

ماده یکصد و بیست و یکم

اصل پیروی از احتکاسات اسلام و نظام جمهوری مطابق با احکام این قانون اساسی تعدیل نمیشود .

۳- دشپن دیر شمی مادی ددریمی او خله رمی فقری حکم .

۴- داوه دیر شمی مادی ددوه می فقری حکم .

۵- دنهه دیر شمی مادی حکم .

یوسلو اتلسمه ماده

داضطرار په حالت کنبی جمهور رئیس کولی شی دافغانستان مرکز دکابل دنبار نابل خای ته ولیږدوی .

یوسلو نو لسمه ماده

که چیری دملی جرگی دغړو دوکالت دوره د اضطرار د حالت په موده کنبی سر ته ورسیری جمهور رئیس کولی شی چه نوی انتخابات وځنډوی او دملی جرگی دغړو دوکالت دوره داضطرار دحالت تریایه پوری اوږده کاندی .

نوی انتخابات داضطرار د حالت په ختم پسی سلا سی اجرا کیری .

یوسلو شلمه ماده

داضطرار په حالت کنبی اساسی قانون نه تعدیلیری .

یوو لسم فصل

تعدیل

یوسلو یو ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم د اسلام د اساسو نو د پیروی اصل او جمهوری نظام تعدیل کیدلی نه شی .

رسمی جریدہ

داساسی قانون نوری برخی د تجربو او د عصر دایجا باتو په اساس د حکومت یا د گونه د مرکزی شوری یا د ملی جرگی ددریمی برخی غړو په پیشنهاد ددی فصل دحکمونو سره سم تعدیل کیدای شی .

تعدیل دیگر محتویات قانون اساسی نظر به تجارب و ایجا بات عصر به پیشنهاد حکومت و یا شورای مرکزی حزب و یایک ثلث اعضای ملی جرگه مطابق به احکام این فصل صورت میگیرد .

یو سلو دوه ویستمه ماده

د تعدیل پر پیشنهاد لو په جرگه غور کوی او که چیری دلویی جرگی دغړو اکثریت د تعدیل ضرورت و منی نو دخپلو غړو له منځه یوه دلگی د تعدیل د طرحی د تیارو لو دپاره ټاکی .

ماده یکصد و بیست و دویم

پیشنهاد تعدیل را لویه جرگه غور نموده د صورتیکه اکثریت اعضای آن ضرورت تعدیل را تصویب کند هیأتی را از بین اعضای جهت تهیه طرح تعدیل تعیین مینماید .

دانلگی د حکومت اوستری محکمی په سلا د تعدیل طرحه جوړوی او لویی جرگی ته یی وړاندی کوی . که چیری لویه جرگه دغړو په اکثریت د تعدیل طرحه و منی نو د جمهور رئیس د بنکولو او اعلامولو وروسته نافذه گنل کیری .

این هیأت طرح تعدیل را په مشوره حکومت و ستره محکمه تهیه نموده به لویه جرگه تقدیم مینکند . هرگاه لویه جرگه به اکثریت اعضای طرح تعدیل را تصویب کند بعد از توشیح و اعلام رئیس جمهور نافذ میگرد .

دوو لسم فصل

انتقالی حکمونه

یو سلو در ویستمه ماده

دی اساسی قانون د نفاذ سره سم جمهور رئیس د حکومت د پنگولو فرمان صادروی او نوی حکومت د جمهوری دولت ددی اساسی قانون درو حیی سره سم تشکیلوی .

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

ماده یکصد و بیست و سوم

بانفاذ این قانون اساسی رئیس جمهور فرمان انحلال حکومت را صادر مینکند و حکومت جدید را بر طبق روحیه این قانون اساسی دولت جمهوری تشکیل مینماید .

رسمی جریده

یو سلو خلیر ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم ملی جرگه د ۱۳۵۸ هجری لمریز کال دلیندی دمیاشتی په لمړی ورځ د جمهور رئیس له خوا پراستله کیری .

ددی اساسی قانون د نفاذ او دملی جرگی د پراستلو تر مینځ مو د ه د انتقال دوره گڼل کیری .
د انتقال په دوره کښی د ملی جرگی واک اختیار په حکومتا پوری اړه نیسی .

یو سلو پنځه ویشتمه ماده

که چیری دانتقالی دوری په موده کښی یو داسی حالت راپر سمیره شی چه ددی اساسی قانون د (۶۷) مادی د حکمو نو سره سم دلوی جرگی دایر یدل وغواړی جمهور رئیس د لوئی جرگی د دایریدو اعلامیه صادر وی .

پدی حالاتو کښی جمهور رئیس دلوی جرگی د دایر یدو تر وخته پوری دلوی جرگی دتولو واکو نو څخه استفا ده کوی . جمهور رئیس دلوی جرگی د پراستلو و روسته بی له خنده هغه اجرا ات چه ددی مادی د حکم سره سم بی په ځای کوی وی دلوی جرگی په استحضار رسوی او لویه جرگه دهغی په هکله تصمیم نیسی .

ماده یکصد و بیست و چهارم

رئیس جمهور مطابق به ا حکام این قانون اساسی ملی جرگه د بتاریخ اول قوس سال ۱۳۵۸ هجری شمسی دایر مینماید .

مدت بین انفاذ این قانون اساسی وافتتاح ملی جرگه دوره انتقال شمرده میشود .

در دوره انتقال صلاحیت های ملی جرگه به حکومت تعلق میگیرد .

ماده یکصد و بیست و پنجم

هرگاه در دوره انتقال حالتی از حالات ظهور نماید که مطابق حکم ماده (۶۷) این قانون اساسی وجود لویه جرگه را ایجام کند رئیس جمهور اعلامیه ای مبنی بر دایر شدن لویه جرگه را صادر میکند . در چنین حالات تا زمان دایر شدن لویه جرگه رئیس جمهور تمام صلاحیت های لویه جرگه را دارا میباشد، رئیس جمهور بلافاصله بعد از افتتاح لویه جرگه اجرا آتی را که مطابق بحکم این ماده بعمل آورده به استحضار لویه جرگه میرساند و لویه جرگه در مورد آن تصمیم اتخاذ میکند .

رسمی جریده

که دنو موړو حالاتو درا پیدا کیدو به وخت کښی لا دگوند مرکزی شوروی یادوسله والو قواؤ عالی شوروی یا ستره محکمه ددی اساسی قانون د حکمونو سره سم نه وی جوړی شوی او په جرگه دهغوی دجوړیدو پرته په عنعنوی ډول دایریری .

یو سلو شپږ ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون دیوسلو اوومی مادی د حکم سره سم ستره محکمه د ۱۳۵۷ هجری لمریز کال دچنگاښ د میاشتې په لمری ورځ د جمهور رئیس له خوا اعلامیږی .
ددی اساسی قانون دنافذ کیدو او د ستری محکمی دجوړیدو تر منځ موده کی جمهور رئیس صلاحیت اری چه دستری محکمی دوظیفو داجراء د تامین دپاره لازم تدبیرونه غوره کړی .

یو سلو اوه ویشتمه ماده

هغه تقنینی فرما نونه چه دانتقال په دوره کښی نافذ شوی وی دملی جرگی دپرانستلو وروسته دهغی په لومړنی اجلاس کښی ددیر شو ورځو په موده کښی دننه ملی جرگی ته دتصمیم نیولو دپاره وړاندی کیری .

هرکاه در موقع ظهور یکی از حالات مذکور هنوز شورای مرکزی حزب ویا شورایعالی قوای مسلح ویا ستره محکمه مطابق با حکام این قانون اساسی تشکیل نشده باشد لویه جرگه بدون موجودیت آن به شکل عنعنوی دایر میگردد.

ماده یکصد و بیست و ششم

رئیس جمهور مطابق بحکم مندرج ماده یکصد و هفتم این قانون اساسی تشکیل ستره محکمه را بتاريخ اول سرطان ۱۳۵۷ هجری شمسی اعلام مینماید .
رئیس جمهور از تاریخ نفاذ این قانون اساسی الی زمان تشکیل ستره محکمه بمنظور تامین اجرای وظایف آن تدابیر لازم را اتخاذ مینماید .

ماده یکصد و بیست و هفتم

فرامین تقنینی ایگه در دوره انتقال نافذ میگردد بعد از دایر شدن ملی جرگه در اولین اجلاس آن در ظرف سی روز به ملی جرگه جهت اخذ تصمیم تقدیم میشود .

رسمی جریده

یو سلو اته ویشته ماده

به انتقالی دوره کښی حکومت
موظف دی چه :

ماده یکصدو بیست وهشتم

دردوره انتقال ، حکومت موظف
است که :

فراهمین تقنینی مربوط به انتخابات
ملی جرگه ، مطبوعات ، اجتماعات
وتشکیلات اساسی دولت را ترتیب
نموده وبه توشیح رئیس جمهور
برساند .

دملی جرگی دانتخا باتو ، مطبو-
عاتو ، اجتماعا تو او ددولت داساسی
تشکیلا تو تقنینی فرما نونه جوړ او
دجمهور رئیس په بنکللو ئی ورسوی .

یو سلو نېه ویشته ماده

به انتقالی دوره کښی حکومت
راجرا آتو دیو شانته والی او ددولت
دکړ نلارو د عملی کیدو او تطبیق
په منظورددی اساسی قانون دحکمونو
سره سم لازمی لاری چاری غوره کوی .

ماده یکصدو بیست ونهم

در دوره انتقال ، حکومت تدابیر
لازم را جهت هم آهنگ ساختن
اجراآت ، تطبیق و عملی نمودن
پروگرامهای دولت بر طبق احکام
این قانون اساسی اتخاذ مینماید .

ماده یکصدوسی ام

دردوره انتقال ، مطابق بحکم
ماده چهارم این قانون اساسی
اساسنامه حزب انقلاب ملی بحیث
اولین حزب که بانی وپیش آهنگ
انقلاب ملی و مترقی (۲۶) سرطان
سال ۱۳۵۲ مردم افغانستان است
ازطرف رئیس جمهور نافذ و اعلام
میکردد .

یوسلو دیرشمه ماده

به انتقالی دوره کښی ددی اساسی
قانون د خلویبستمی مادی د حکمه
سره سم دملی انقلاب دگوند اساسی
نامه چه دافغانستان دخلکو د۱۳۵۲
کال د چنگاښ د ۲۶ نیتی د مترقی
او ولسی انقلاب بنسټ ایښو دونکی
او مخکښی گوند دی دلمرئی گوندپه
توگه دجمهور رئیس له خوا نافذ
او اعلامیږی .

ماده یکصدوسی ویکم

دردوره انتقال رئیس جمهور
شورایعالی قوای مسلح را تاسیس
واعلام مینماید .

یو سلو یو دیر شمه ماده

به انتقالی دوره کښی دوسله والو
قواؤ عالی شوری دجمهور رئیس له
خوا تاسیس او اعلامیږی .

رسمی جدیدہ

یوسلو دوه دیرشمه ماده

د انتقال په دوره کښی جمهور رئیس واک لری چه دده د وفات په حالت کښی د جمهوری ریاست د وظایفو دپه خای کولو دپاره دجمهوری ریاست یوه موقته شوری دفرمان په وسیله په نظر کښی ونیسی .
دجمهوری ریاست موقته شوری مکلفه ده چه دوفات دنیتی څخه دلسو ورځو په موده کښی دنوی جمهور رئیس دانتخابولو دپاره لویه جرگه په عنعنوی توگه دایره کړی .

دیار لسم فصل

عمومی حکمو نه

یوسلو دری دیرشمه ماده

د جمهوری نظام لومړنی لویه جرگه به چه د ۱۳۵۵ هجری لمریز کال دسلواغی د میاشتی په لسمه نیټه د کابل په ښار کښی چه د افغانستان مرکز دی دایرینی د افغانستان د جمهوری دولت لمرنی جمهور رئیس به دخپلو غړو د دوو ثلثو دراویو په اکثریت سره دیو شپږ کلنی مودی دپاره انتخابوی .

یوسلو څلور دیرشمه ماده

دوسله والو قواؤ صاحب منصبان پولیس ، او دبهر نیوچارو دوزارت مامورین خپله او همسران یی باید د افغانی موراو افغان پلاره زیږیدلی وی .

ماده یکصلو بی ودوم

دردوره انتقال ، رئیس جمهور صلاحیت دارد تا به منظور اجرای وظایف مقام ریاست جمهوری در حالت وفات وی شو رای مؤقت ریاست جمهوری را باسناد فرمانیکه درمورد صادر مینماید پیشینی کند .
شورای مؤقت ریاست جمهوری مکلف است که در ظرف ده روز از تاریخ وفات لویه جرگه را برای انتخاب رئیس جمهور جدید به شکل عنعنوی دایر نماید .

فصل سیزدهم

احکام عمومی

ماده یکصد و سی و سوم

نخستین لویه جرگه ایکه در نظام جمهوری بتاريخ دهم دلو ۱۳۵۵ هجری شمسی در کابل مرکز افغانستان دایر میشود اولین رئیس جمهور دولت جمهوری افغانستان را با اکثریت دوثلث آراء اعضاء برای مدت شش سال انتخاب مینماید .

ماده یکصد و سی و چهارم

صاحب منصبان قوای مسلح ، پولیس و مامورین وزارت امور خارجه باید خود و همسران شان از والدین افغان متولد باشند .

رسمی جریده

یو سلو پنځه ډیر شمه ماده

ددی اساسی قانون دتفسیر واکداره
مرجع ستره محکمه ده .

یو سلو شپږ ډیر شمه ماده

ددی اساسی قانون دنافذ کیدو
سره سم پخوانی اساسی قانون او
۱۳۵۲ هجری لمریز کال دزمری د
میاشتی دڅلور می نیستی ، لومړی ګڼه
دوهمه ګڼه او دریمه ګڼه جمهور ی
فر مانو نه لغو ګڼل کیږی .

د ټولو هغو قوانینو احکام چه
ددی اساسی قانون دنافذ کیدونه
مخکښی صادر شوی دی پدی شرط
نافذ ګڼل کیږی چه ددی اساسی
قانون دحکمو نو او ارزښتو نوسره
تناقصی ونلری .

ماده یکصد و سی و پنجم

مرجع باصلاحیت تفسیر ایسن
قانون اساسی ستره محکمه میباشده .

ماده یکصد و سی و ششم

بانفاذ این قانون اساسی قانون
اساسی سابق و فرامین جمهوری
شماره اول، دوم و سوم مؤرخ چارم
اسد سال ۱۳۵۲ ملغی ثنا خسته
میشود .

احکام قوانینیکه قبل از انفاذ
این قانون اساسی صادر گر دیده
به شرطی نافذ شمرده میشود که
مناقض احکام و ارزشهای این قانون
اساسی نباشد .

۴۱
•
۶

دکلنی کډون بیه

په کابل کېښی (۲۲۰) افغانی

په ولایاتو کېښی (۲۴۰) افغانی

د پوهنې شاگردانو ته نیمه بیه

په یانډنیو هیوادو کېښی (۱۵) امریکائی دالر

ددی گڼی بیه (۴۰) افغانی

OFFICIAL GAZETTE

Constitution
of
The Republic of
AFGHANISTAN

ADDRESS: MINISTRY OF JUSTICE

KABUL AFGHANISTAN

EDITOR: M.H. TUGHYAN.

DATE : APRIL 4, 1977

ISSUE NO. (360)

شماره اول

تعداد طبع (۳۰۰۰) نسخه

تاریخ : دوشنبه (۱۵) حمل سال ۱۳۵۶

دولتی مطبعه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**